Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2022–2023

36 350 A **Wijziging van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 De Producten 6
2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties 6
2.2 Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV 9

3 Productartikelen 10
3.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte 10
3.2 Artikel 12 Hoofdwegennet 16
3.3 Artikel 13 Spoorwegen 24
3.4 Artikel 14 Regionaal, lokale infrastructuur 29
3.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet 30
3.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer 36
3.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten 39
3.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk 40

4 Bijlagen 41
4.1 Bijlage 1: Verdiepingsbijlage 41
4.2 Bijlage 2: Projectoverzichten 49

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2023 wijzigingen aan te brengen in:

1. De begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van van Infrastructuur en Waterstaat,

M.G.J. Harbers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende eerste suppletoire begroting voor het Mobilteitsfonds is gebaseerd op de rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën. Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015–2016 34 475 XII, nr. 12) worden bij alle begrotingsar tikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de eerste suppletoire begroting.

• Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009); Kamerstukken II 2009–2010, 32 123 A, nr. 8)

• Het inzicht in de budgetten van de verkenningen en planuitwerkingpro gramma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);

• Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorge schreven) verdiepingsbijlage op artikelonderdeelniveau voor de volledige looptijd tot en met 2036 inzichtelijk gemaakt.

Opbouw
Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatie vraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingsslag is als volgt opgebouwd.

• Allereerst is de begrotings(wet)staat voor het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld.

• Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.

• Via de artikelsgewijze toelichting (paragraaf 3) worden alle beleidsmatig relevante meerjarige mutaties op het niveau van het artikelonder-deel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.

• Als onderdeel van de artikelsgewijze toelichting is in de verdiepings bijlage (paragraaf 4.1) door middel van een meerjarige mutatietabel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.

• Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 4.2) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgeno-men waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze (meerjarige) MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelich tingen indien sprake is: - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen; - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2 De Producten

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel-nummer	Uitgaven 2023	Uitgaven 2024	Uitgaven 2025	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028-2036
Vastgestelde begroting 2023		**8.723.649**	**17.871.259**	**9.780.687**	**8.824.525**	**8.382.671**	**65.427.419**
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1. Taakstelling MF	11	– 97.284	– 134.927	– 135.078	– 137.887	– 137.062	– 1.345.140
2. Saldo 2022	divers	498.967					
3. Overboekingen Hoofdstuk XII	divers	– 104.629	– 9.771	– 15.616	– 12.023	– 8.244	11.015
4. Programma actualisaties	divers	– 43.778	– 37.075	– 36.111	– 37.367	– 50.059	204.390
5. Overboekingen andere begrotingen	12/13/15	10.942	9.685	9.932	9.982	9.923	55.674
6. Bijdragen derden	divers	98.259	947	578	– 1.037	– 800	30.855
7. Verrekenen middelen hoogwater Limburg	12/15	– 18.699					
8. Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	11	62.735	69.813	71.560	64.522	61.062	580.716
9. CA-middelen		28.001	23.742	24.044	715.839	699.083	8.566.780
a. Instandhouding	11				707.563	699.083	8.566.780
b. Prijsbijstelling CA-middelen 2022	11/12/13	14.559	22.184	24.044	8.276		
c. Schoon en emissieloos bouwen	12	13.442	1.558				
10. NGF: Tolvrije Westerscheldetunnel	11			28.000	28.000	28.000	56.000
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**9.158.163**	**17.793.673**	**9.727.996**	**9.454.554**	**8.984.574**	**73.587.709**

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel-nummer	Ontvangsten 2023	Ontvangsten 2024	Ontvangsten 2025	Ontvangsten 2026	Ontvangsten 2027	Ontvangsten 2029-2036
Vastgestelde begroting 2023		**8.723.649**	**17.871.259**	**9.780.687**	**8.824.525**	**8.382.671**	**65.427.419**
Belangrijkste suppletoire mutaties							
1. Taakstelling MF	19	– 97.284	– 134.927	– 135.078	– 137.887	– 137.062	– 1.345.140
2. Saldo 2022	divers	498.967					
a. Saldo ontvangsten	divers	207.729					
b. Voordelig saldo 2022	18.10	291.238					
3. Overboekingen Hoofdstuk XII	divers	– 104.629	– 9.771	– 15.616	– 12.023	– 8.244	11.015
4. Programma actualisaties	divers	– 43.778	– 37.075	– 36.111	– 37.367	– 50.059	204.390
5. Overboekingen andere begrotingen	19,00	10.942	9.685	9.932	9.982	9.923	55.674
6. Bijdragen derden	divers	98.259	947	578	– 1.037	– 800	30.855
7. Verrekenen middelen hoogwater Limburg	19	– 18.699					
8. Prijscompensatie 2022	19	62.735	69.813	71.560	64.522	61.062	580.716
9. CA-middelen		28.001	23.742	24.044	715.839	699.083	8.556.780
a. Instandhouding	19				707.563	699.083	8.556.780
b. Prijsbijstelling CA-middelen 2022	19	14.559	22.184	24.044	8.276		
c. Schoon en emissieloos bouwen	19	13.442	1.558				
10. NGF: Tolvrije Westerscheldetunnel	19			28.000	28.000	28.000	56.000
Stand 1e suppletoire begroting 2023		**9.158.163**	**17.793.673**	**9.727.996**	**9.454.554**	**8.984.574**	**73.577.709**

Toelichting

1. Taakstelling MF: Bij deze eerste suppletoire begroting wordt invulling gegeven aan de taakstelling ten behoeve van de rijksbrede opgave. Het aandeel van IenW bedraagt in 2023 € 136 oplopend naar € 191 miljoen per jaar met structurele doorwerking vanaf 2028. Verdeeld over de drie begrotingen gaat het om € 149 miljoen per jaar voor het

Mobiliteitsfonds, € 24 miljoen per jaar voor het Deltafonds en € 18 miljoen per jaar voor Hoofdstuk XII. De taakstelling ten laste van het Mobiliteitsfonds bedraagt t/m 2037 ruim € 2.137 miljoen. Conform eerder gemeld aan de Kamer (verwijzing naar brief BKN en MIRT van d.d. 17 maart 2023) vindt momenteel een herprioriteringsopgave plaats binnen het Mobiliteitsfonds. Er zal een verschuiving van capaciteit en middelen plaatsvinden van aanleg naar instandhouding van de netwerken hoofdwegen en hoofdvaarwegen mede als gevolg van stikstof. Een deel van het MIRT-portfolio heeft niet te maken met stikstofproblematiek, maar kent financiële risico's en tekorten. Ook binnen de aanlegportefeuille van het Mobiliteitsfonds moeten we daarom een beweging maken en middelen tussen MIRT-projecten verschuiven. In de aankomende maanden worden, in overleg met regio's, de plannen van de herprioriteringsopgave concreet uitgewerkt en worden de gevolgen besproken met de regio's. Onderdeel van de herprioriteringsopgave is het invullen van de Rijksbrede dekkingsopgave. De minister van IenW informeert u nader over de concrete invulling van de herprioriteringsopgave in zijn begroting. De budgettaire verwerking volgt parallel bij de Miljoenennota en Ontwerpbegroting 2024. Volgend jaar zal naar analogie bij de netwerken die RWS beheert, ook een Basiskwaliteitsniveau voor het hoofdspoornetwerk worden vastgesteld. Volgend jaar informeren we de Kamer hierover inclusief de financiële consequenties.

2. Saldo 2022: De begroting van het Mobiliteitsfonds vertoont over het jaar 2022 een voordelig saldo van € 291 miljoen. Dit saldo wordt gevormd door de saldering van de in dat jaar gerealiseerde uitgaven en ontvangsten. Op de uitgaven is € 499 miljoen in 2022 niet tot realisatie gekomen en via het saldo doorgeschoven naar 2023. Op de ontvangsten is € 207,8 miljoen niet ontvangen in 2022. Daarmee is een voordelig saldo ontstaan van € 291 miljoen. Het voordelig saldo wordt in 2023 toegevoegd aan artikelonderdeel 18.10, zodat de middelen beschikbaar blijven voor het Mobiliteitsfonds;
3. Overboekingen Hoofdstuk XII: Voor de uitvoering van verschillende programma's is in 2023 in totaal € 104,6 miljoen overgeboekt naar de beleidsbegroting van IenW. Het gaat om diverse overboekingen. Deze overboekingen worden in de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht.
4. Programma actualisaties: In 2023 zijn zowel de uitgavenramingen als de ontvangstenramingen geactualiseerd. In totaal schuift € 43,8 miljoen ontvangsten door naar latere jaren. De voornaamste schuif vindt plaats op het project ZuidasDok. Daar schuift in de jaren 2023 t/m 2027 in totaal € 142,2 miljoen ontvangsten naar latere jaren. In de artikelsgewijze toelichting zullen de actualisaties van de ramingen nader toegelicht worden.
5. Overboekingen andere begrotingen: Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting (per saldo € 10,9 miljoen naar het Mobiliteitsfonds). In de artikelsgewijze toelichting worden deze overboeking nader in beeld gebracht;
6. Bijdragen derden: In 2023 wordt aan verschillende projecten binnen het Mobiliteitsfonds een bijdrage van derden toegevoegd (€ 98 miljoen). Het gaat voornamelijk om de afrekening voorschotten ProRail over het laatste halfjaar 2022 (€ 62,8 miljoen). In de artikelsgewijze toelichting worden alle bijdragen derden toegelicht;
7. Verrekenen middelen hoogwater Limburg: De maatregelen om de schade als gevolg van het hoogwater van juli 2021 te herstellen is uitgevoerd. In totaal zijn er 2.801 meldingen door RWS geregistreerd waar mogelijk sprake was van schade. Vrijwel alle meldingen zijn

afgehandeld en betaald. Er resteert een bedrag van € 26,9 miljoen, waarvan € 18,7 miljoen op het Mobiliteitsfonds, dat zal worden teruggeboekt naar de generale middelen;

8. Nacalculatie prijsbijstelling 2022: In de najaarsnota 2022 is aangekondigd dat er een nacalculatie zou komen op de prijsbijstelling. Deze middelen zijn toegevoegd bij eerste suppletoire begroting en verdeeld over de projecten. in 2023 is dit € 62,7 miljoen. Hiermee wordt een deel van de prijsstijgingen gedekt. Bij ontwerpgegroting 2024 wordt de loon en prijsbijstelling voor het jaar 2023 toegevoegd;
9. CA-middelen: voor de onderwerpen instandhouding en schoon en emissieloos bouwen zijn middelen overgeboekt vanaf de aanvullende post naar het Mobiliteitsfonds. Daarnaast is er prijsbijstelling overgeboekt naar het Mobiliteitsfonds die was achtergebleven op de aanvullende post. Zie onderdeel 2.2 voor een uitgebreide toelichting;
10. NGF Tolvrije Westerscheldetunnel: Naar aanleiding van de motie van der Staaij (Kamerstukken 2022-2023, 36 200, nr. 42.) is er voor de periode 2025 tot en met 2029 in totaal € 140 miljoen vanuit het Nationaal Groeifonds toegevoegd aan de reservering Westerscheldetunnel. Met deze middelen kan de Westerscheldetunnel eerder tolvrij worden gemaakt voor personenauto's en motoren.

2.2 Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV

In het Coalitieakkoord kabinet Rutte IV zijn middelen gereserveerd voor verschillende doelen van het Mobiliteitsfonds. Bij 1e suppletoire begroting 2023 is er in totaal € 9,3 miljard toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds. Het gaat om middelen voor instandhouding infrastructuur en schoon en emissieloos bouwen.

Tabel 4 Overzicht toegekende middelen Coalitieakkoord (bedragen x € 1 miljoen)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Instandhouding infra-structuur				708	699	699	614	
Schoon en emissieloos bouwen	13	2						

	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	totaal
Instandhouding infrastructuur	762	944	986	1.071	1.167	1.140	1.185	9.975
Schoon en emissieloos bouwen								15

Instandhouding infrastructuur
In het Coalitieakkoord zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor exploitatie, onderhoud en vernieuwing van de Rijksinfrastructuur. De komende jaren groeit de extra bijdrage voor het Mobiliteitsfonds stapsgewijs toe naar jaarlijks € 1,125 miljard extra vanaf 2026 en structureel € 1,25 miljard extra vanaf 2038 voor de instandhouding van onze wegen, spoor, bruggen, viaducten en vaarwegen, ook met het oog op de verkeers-veiligheid. De extra middelen uit het Coalitieakkoord voor de jaren 2026-structureel zijn bij deze eerste suppletoire begroting voor RWS aan het Mobiliteitsfonds en Deltafonds toegevoegd om de programmering van exploitatie en onderhoud in deze jaren op te hogen.

Schoon en emissieloos bouwen
In de Kamerbrief (LGS / 22558512) 'Voortgang integrale aanpak landelijk gebied en opvolging uitspraak Raad van State over Porthos' van 25 november 2022 is €400 miljoen aan aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor het programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB), met als doel om in samenspraak met de bouwsector, medeoverheden, aanbeste-dende rijksdiensten en verschillende ministeries de verduurzaming van de bouw te versnellen. Deze aanvullende middelen worden ingezet voor de Subsidieregeling Schoon en Emissieloos Bouwen (SSEB), het in staat stellen van rijksdiensten om hogere aanbestedingseisen te stellen, een Kennis-, Opschaling- en Praktijkervaringsprogramma en een Specifieke Uitkering (SPUK) voor medeoverheden.

Vanuit deze reservering van € 400 miljoen wordt in 2023 en 2024 cumulatief € 15 miljoen toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds.

3 Productartikelen

3.1 Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte (bedragen x € 1.000)

11	Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Ontwerpbegroting 2023 (1)	Mutaties via NvW en amendementen (2)	Vastgestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e suppletoire begroting (4)	Stand 1e suppletoire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**1.085.825**	**– 36.601**	**1.049.224**	**– 942.375**	**106.849**	**– 759.317**	**– 579.609**	**– 174.215**	**– 149.991**
Uitgaven		**1.096.826**	**– 36.601**	**1.060.225**	**– 870.566**	**189.659**	**– 820.040**	**– 757.561**	**– 78.259**	**– 437.687**
waarvan juridisch verplicht										
11.01	**Verkenningen**	**2.750**		**2.750**	**3.041**	**5.791**	**– 6.126**	**54.730**	**– 171.069**	**– 448.862**
11.02	**Korte termijn mobiliteitsmaatregelen**				**672**	**672**				
11.03	**Reserveringen**	**1.088.035**	**– 6.601**	**1.081.434**	**– 898.238**	**183.196**	**– 986.582**	**– 863.338**	**236.268**	**175.142**
11.03.01	*Gebiedsprogramma's*	3.501		3.501	3.500	7.001	15.788	26.788	182.788	104.387
11.03.02	*Overige reserveringen*	169.692		169.692	– 25.383	144.309	– 40.456	24.231	53.700	42.845
11,03.03	*Reserveringen Coalitieakkoord*	914.842	– 6.601	908.241	– 876.355	31.886	– 961.914	– 914.357	– 220	27.910
11.04	**Generieke investeringsruimte**	**6.041**	**– 30.000**	**– 23.959**	**23.959**	**0**	**172.668**	**51.047**	**– 143.458**	**– 163.967**
Ontvangsten										**– 47.500**
11.09	**Ontvangsten**									**– 47.500**

Toelichting
Verplichtingen
Voor de verplichtingen sluiten de mutaties één-op-één aan bij de toelichtingen op de uitgaven op een paar verschillen na:
- Het saldo 2022 is op de verplichtingen € 46,5 miljoen hoger dan op de uitgaven. Dit komt voornamelijk doordat er op artikel 11.03 minder verplichtingen in 2022 benodigd waren dan voorzien;
- De actualisering programmering van de verplichtingen op artikel 11.01 en 11.03 op de verplichtingen wijkt iets af van de actualisering op de uitgaven. Dit komt voornamelijk doordat er op een aantal verkenningen en reserveringen de verplichtingen in een ander ritme benodigd zijn dan geraamd.

Uitgaven
11.01 Verkenningen
Dit artikelonderdeel wordt met € 3 miljoen verhoogd in 2023. Dit komt met name door de technische verwerking van het saldo 2022 (€ 2 miljoen), bijdragen derden (€ 1,5 miljoen) actualisering van de programmering (-€ 1,6 miljoen) en een overboeking van de woningbouwmiddelen (€ 1 miljoen).

Saldo 2022
Op het project A2 Den Bosch-Deil is € 2 miljoen minder uitgegeven dan verwacht in 2022. Dit schuift door naar 2023 via het saldo, zodat het totaal aan uitgaven op dit artikel over de jaren gelijk blijft.

Bijdragen derden
Voor de verkenning OV en Wonen Utrecht is een bijdrage van ProRail verwerkt van € 1,5 miljoen in 2023. Het betreft de afrekening voorschotten 2022 voor de tweede helft van het jaar.

Actualisering programmering
Voor diverse verkenningen is de programmering aangepast. Dit resulteert een een kasschuif naar achteren op het artikelonderdeel 11.01. Het gaat om diverse projecten.
- OV en Wonen Utrecht: Op deze verkenning is € 1,5 miljoen van 2023 naar 2024 geschoven;
- OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer: Op deze verkenning is € 45 miljoen naar de jaren 2025 en 2026 geschoven. Uit de jaren 2027 t/m 2029 is vervolgens € 380 miljoen naar latere jaren geschoven. Dit als gevolg van een actuele raming op dit project;
- Amsterdam Zuid derde perron: In de jaren 2026 t/m 2028 is € 169,5 miljoen verschoven naar latere jaren als gevolg van een actuele raming;
- Oeververbinding Rotterdam: Op deze verkenning zijn de middelen uit de jaren 2026 t/m 2029 naar latere jaren geschoven. Het gaat om totaal € 153,5 miljoen wat doorschuift naar 2030-2033;
- A2 Den Bosch-Deil: De middelen voor dit project worden voor een groot deel naar achteren geschoven. Het gaat om een schuif van € 403,3 miljoen uit de jaren 2026 t/m 2029 naar de jaren 2030 t/m 2033;
- A15 Papendrecht-Gorinchem: Op deze verkenning schuiven de middelen uit de jaren 2026 t/m 2031 naar latere jaren. Het gaat in totaal om een schuif van € 419,3 miljoen;
- A50 Bankhoef-Paalgraven: Op dit project vinden twee schuiven plaats. de middelen voor het jaar 2024 schuiven door naar 2025 (€ 13,8 miljoen). Daarnaast schuiven de middelen uit 2027 en 2028 door naar 2029 en 2030 (€ 27,6 miljoen);
- A58 Breda-Tilburg: De middelen die in 2026 t/m 2028 stonden geraamd schuiven door naar de jaren 2029 en 2030. In totaal gaat het om € 45,1 miljoen;
- N35 Wijthmen-Nijverdal: Er schuif € 25 miljoen uit 2027 en € 7,6 miljoen uit 2030 naar 2031.

Overboeking woningbouwmiddelen
Vanuit de reservering ontsluiting woninbouw op 11.03.03 worden middelen overgeboekt naar de verkenning OV en Wonen Utrecht (€ 600 miljoen) in het kader van schaalsprongen en bovenlokaal en naar het project verkenning Den Bosch (€ 60 miljoen) in het kader van de netwerkopgaven spoor.

11.03 Reserveringen
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met ruim € 898 miljoen verlaagd als gevolg van overboekingen woningbouwmiddelen (- € 925 miljoen), overige overboekingen uit 11.03 (- € 45,6 miljoen), de verwerking van het saldo 2022 (€ 44,5 miljoen), overboekingen naar Hoofdstuk XII (- € 19,6 miljoen), actualisering van de programmering (€ 25,4 miljoen), toevoeging prijsbijstelling Coalitieakkoordmiddelen 2022 vanuit de Aanvullende Post (€ 14 miljoen) en toevoeging van de nacalculatie prijsbijstelling 2022 (€ 8 miljoen).

Overboeking woningbouwmiddelen
De middelen uit de reservering ontsluiting woningbouw op 11.03.03 worden verdeeld over desbetreffende reserveringen en projecten. In totaal gaat het om € 7,5 miljard aan middelen uit het Coalitieakkoord. Deze invulling is

eerde gecommuniceerd in de kamerbrief voor het BO MIRT van het najaar 2022 (Kamerbrief BO MIRT (overheid.nl)). De middelen worden overgeboekt naar:

– de reservering voor versnellingsafspraken op 12.03.03 (€ 1.483 miljoen). Vanuit de reservering worden de specifieke uitkeringen gerealiseerd voor de versnellingsafspraken;
– de verkenning OV en Wonen Utrecht op artikel 11.01 (€ 600 miljoen), naar de reservering Stedelijk OV Den Haag en Rotterdam op artikel 11.03.01 (€ 213 miljoen), naar de reservering Hoogwaardig OV Rotterdam op 11.03.01 (€ 625 miljoen), naar de reservering voor Brainport Eindhoven op 11.03.01 (€ 469 miljoen) en naar artikel 12.03.03 (€ 561 miljoen). Deze overboekingen zijn in het kader van schaalsprongen en bovenlokaal;
– het project Spoorcapaciteit 2030 op artikel 13.03 (€ 585 miljoen), naar het project Spoor Zuid-Nederland op artikel 13.03 (€ 75 miljoen) en het project verkenning Den Bosch op artikel 11.01 (€ 60 miljoen). Er worden ook middelen overgeboekt naar 11.03.01 voor het project RegioExpress (€ 80 miljoen), Groningen Suiker (€ 88,6 miljoen) en EurregioRail (€ 30 miljoen). Deze overboekingen zijn in het kader van de netwerkopgaven spoor;
– het project Oeververbinding Rotterdam op 11.01 (€ 55 miljoen) en de reservering bereikbaarheid WOMO op art. 11.03.02 (€ 360 miljoen). Daarnaast worden middelen overgeboekt naar artikel 12.03 voor optimalisatie ring metropoolregio Amsterdam (€ 50 miljoen), optimalisatie ring A12-Utrecht (€ 50 milijoen), optmalisatie ring metropoolregio Utrecht-Uned (€ 50 miljoen), optimalisatie ring metropoolregio Den Haag (€ 50 miljoen), optimalisatie ring Eindhoven (€ 50 miljoen), het project InnovA58 Eindhoven Tilburg (€ 126 milijoen), de A7/A8 Coentunnel (€ 150 miljoen), de A6 Almere Oostvaarders-Lelystad (€ 30 miljoen) en de A4-N14 Burgerveen (€ 80 miljoen). Deze overboekingen zijn in het kader van de netwerkopgaven wegen;
– de reservering risicobeheersing (€ 50 miljoen) in het kader van risicobeheersing van de woningbouwmiddelen.

Overige overboekingen

Voor diverse projecten en programma's zijn middelen overgeboekt uit 11.03 reserveringen.

– Vanuit de reservering modaliteitspecifieke keuzes is € 22,8 miljoen overgeboekt naar het project Toegankelijkheid stations (€10 miljoen), naar korte termijn maatregelen voor de N50 Kampen-Kampen Zuid (€ 4,3 miljoen), naar de specifieke uitkering voor VDL Nedcar (€ 5 miljoen), spoorviaduct A15 (€ 0,6 miljoen), verkenning brug Kootstertille (€ 1,1 miljoen) en verruiming Twentekanalen fas II (€ 1,8 miljoen);
– Vanuit de reservering stikstof is € 4,7 miljoen overgeboekt in 2023 voor Schoon en emmissieloos bouwen (€ 7,4 miljoen in totaal);
– Voor spoorgoederenvervoer is € 4,2 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikel 13 voor modal shift (€ 0,7 miljoen), naar artikel 15 voor modal shift (€ 0,8 miljoen voor 2023 en € 0,6 miljoen in 2024), overboeking naar het project Lage Zwaluwe (€ 1,2 miljoen in 2023 en € 7,3 miljoen in 2025) en € 0,5 miljoen voor het project Indigo;
– Vanuit de reservering Pakket Zeeland is in 2023 € 4,3 miljoen overgeboekt naar studie- en innovatiebudget (€ 2,3 miljoen) en naar art. 13 voor de planuitwerking (€ 2 miljoen in 2023 en € 4,1 miljoen in 2024).

Saldo 2022
Op diverse reserveringen zijn in 2022 middelen op dit artikelonderdeel niet tot besteding gekomen. Het gaat om € 44,5 miljoen in totaal. De middelen zijn in 2023 toegevoegd aan dezelfde reserveringen om de meerjarige omvang van de budgetten te behouden. Grootste overschotten zijn ontstaan op:
– Reservering slimme en duurzame mobiliteit (€ 21,2 miljoen);
– Programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (€ 6,8 miljoen);
– Reservering BenO Caribisch Nederland (€ 4,3 miljoen);
– Reservering Lelylijn (€ 4,1 miljoen);
– Reservering Schone Luchtakkoord (€ 3,7 miljoen);
– Reservering pakket Zeeland (€ 1 miljoen);
– Reservering goederenvervoer (€ 0,1 miljoen).

Overboeking Hoofdstuk XII
Voor diverse projecten en beleidsonderwerpen zijn middelen overgeboekt naar Hoofdstuk XII. De grootste overboekingen zijn:
– overboeking naar de BDU vanuit het programma Stedelijk OV Den Haag en Rotterdam en de reservering Lelylaan (€ 6,6 miljoen);
– overboekingen uit de reserving slimme en duurzame mobiliteit (€ 7,2 miljoen uit 2023) voor de BDU, inhuur voor de uitvoeringskosten van het programma, opdrachten en diensten, serviceproviders en subsidie parkeren. In totaal gaat het om een overboeking van € 43,6 miljoen meerjarig;
– overboeking vanuit de reservering Schone Luchtakkoord van € 1,8 miljoen ten behoeve van de specifieke uitkering Schone Luchtakkoord;
– overboeking van € 1,8 miljoen in 2023 voor RWS vanuit de reservering woningbouwmiddelen (€ 5,1 miljoen in totaal);
– overboekingen uit de reservering BenO Caribisch Nederland van € 1,8 miljoen voor diverse opdrachten (totaal van € 7,5 miljoen meerjarig).

Actualisering programmering
Op artikelonderdeel 11.03 zijn verschillende kasschuiven doorgvoerd om aan te sluiten bij de actuele programmering. Er is € 25,4 miljoen naar 2023 toe geschoven. Dit komt met name door:
– Een kasschuif op de reservering Ontsluiting Woningbouw (€ 39,3 miljoen naar 2023): dit betreft de schuif om de overboekingen naar diverse projecten en programma's mogelijk te maken. Meerjarig is naast de schuif naar 2023 sprake van een schuif naar achteren. In de jaren 2024 t/m 2031 schuift € 1.250,7 miljoen naar de jaren 2032 t/m 2036;
– Een kasschuif op de reservering Goederenvervoer (- € 11,3 miljoen in 2023): in totaal schuift er € 12,8 miljoen uit de jaren 2023 en 2024 naar 2026 om aan te sluiten bij de actuele raming;
– Diverse kleine schuiven op de overige reserveringen.

Toevoeging prijsbijstelling AP-middelen
Vanuit de AP zijn Coalitieakkoordmiddelen voor instandhouding, woningbouw en het Nationaal Groeifonds vorig jaar toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds. Vervolgens is in de begroting 2023 een minimale prijsbijstelling voor 2022 toegevoegd aan de Aanvullende Post. De prijsbijstelling 2022 voor deze Coalitieakkoordmiddelen worden met de eerste suppletoire begroting toegevoegd aan het Mobiliteitsfonds. Voor de periode 2023 tot en met 2026 is het bedrag opeenvolgend: € 27,5 miljoen; € 23,1 miljoen; € 23,6 miljoen en € 7,9 miljoen.

Toevoeging prijsbijstelling 2022 nacalculatie
In de najaarsnota 2022 is aangekondigd dat er een nacalculatie zou komen op de prijsbijstelling. Deze middelen zijn toegevoegd bij eerste suppletoire begroting en is voor 2023 € 8 miljoen op dit artikelonderdeel.

Toevoeging CA-middelen instandhouding
Voor Instandhouding worden de middelen vanaf 2026 voor RWS structureel overgeheveld naar het Mobiliteitsfonds. Voor de periode 2026 tot en met 2036 gaat het om circa € 10 miljard.

Tolvrije Westerscheldetunnel
Naar aanleiding van de motie van der Staaij (Kamerstukken 2022-2023, 36 200, nr. 42.) is € 140 miljoen vanuit het Nationaal Groeifonds toegevoegd aan de reservering Westerscheldetunnel. Met deze middelen kan de Westerscheldetunnel eerder tolvrij worden gemaakt voor personenauto's en motoren. De middelen zijn toegevoegd in de jaren 2025 t/m 2029.

11.04 Generieke investeringsruimte
Dit artikelonderdeel is verhoogd met € 24 miljoen in 2023. Dit komt met name door de taakstelling die ligt op het Mobiliteitsfonds (- € 97 miljoen), de prijsbijstelling 2022 nacalculatie (€ 7 miljoen), verwerking van schuiven op dit artikelonderdeel om diverse risicoreserveringen in het juiste ritme te zetten (€ 359,1), overboekingen naar andere artikelen (- € 233 miljoen), overboekingen naar Hoofdstuk XII (- € 77,3 miljoen) en verwerking van het saldo 2022 (€ 5 miljoen).

Taakstelling Mobiliteitsfonds
Bij deze eerste suppletoire begroting wordt invulling gegeven aan de taakstelling ten behoeve van de rijksbrede opgave. Het aandeel van IenW bedraagt in 2023 € 136 oplopend naar € 191 miljoen per jaar met structurele doorwerking vanaf 2028. Verdeeld over de drie begrotingen gaat het om € 149 miljoen per jaar voor het Mobiliteitsfonds, € 24 miljoen per jaar voor het Deltafonds en € 18 miljoen per jaar voor Hoofdstuk XII. De taakstelling ten laste van het Mobiliteitsfonds bedraagt t/m 2037 ruim € 2.137 miljoen.

Toevoeging prijsbijstelling 2022 nacalculatie
In de najaarsnota 2022 is aangekondigd dat er een nacalculatie zou komen op de prijsbijstelling. Deze middelen zijn toegevoegd bij eerste suppletoire begroting en is € 7 miljoen voor 2023.

Actualisering programmering
Er is in 2023 € 359,1 naar voren geschoven om verschillende budgetten in de juiste ritme te zetten. Dit komt met name door:
– Een kasschuif op de risicoreserveringen waarbij € 278,2 miljoen naar 2023 schuift;
– Een kasschuif voor de verwerking van de taakstelling op het MF waarbij er € 45,7 miljoen naar 2023 is geschoven;
– Een kasschuif van € 30 miljoen vanuit 2033 naar 2023 voor de verwerking van de amendementen;
– Overige schuiven (€ 5,3 miljoen).

Overboekingen over artikelen
Vanuit dit artikelonderdeel hebben er diverse overboekingen in 2023 plaatsgevonden: (- € 233 miljoen):
– Er is aanvullend budget beschikbaar gesteld voor DBFM-projecten die kampen met prijsstijgingen (- € 177,2 miljoen);

– Ook is een deel gebruikt voor de prijsbijstelling 2022 nacalculatie (€ 55,8 miljoen).

Overboeking Hoofdstuk XII
In 2023 worden er middelen (€ 75 miljoen) voor het Transitievangnet OV (TVOV) en voor de Opdracht nieuwe concessies HSL (€ 25 miljoen) naar HXII overgemaakt.

Saldo 2022
Dit artikelonderdeel kende in 2022 een saldo van € 5 miljoen, mede door de toevoeging van de prijsbijstelling. Dit bedrag schuift door naar 2023.

3.2 Artikel 12 Hoofdwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 12 Hoofdwegennet (bedragen x € 1.000)

12	Hoofdwegennet	Ontwerp-begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW en amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**3.405.345**	**– 90.500**	**3.314.845**	**3.971.941**	**7.286.786**	**1.543.139**	**192.276**	**– 920.325**	**– 203.863**
Uitgaven		**3.145.350**	**– 90.500**	**3.054.850**	**1.343.777**	**4.398.627**	**752.654**	**264.200**	**320.898**	**458.644**
waarvan juridisch verplicht										
12.01	**Exploitatie**	**4.478**		**4.478**	**143**	**4.621**	**141**	**139**	**33**	**33**
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	4.478		4.478	143	4.621	141	139	33	33
12.02	**Onderhoud en vernieuwing**	**1.135.979**		**1.135.979**	**54.000**	**1.189.979**	**40.687**	**14.719**	**69.257**	**72.323**
12.02.01	*Onderhoud*	837.575		837.575	30.691	868.266	1.268	– 13.500	– 16.164	– 7.094
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*837.575*		*837.575*	*30.691*	*868.266*	*1.268*	*– 13.500*	*– 16.164*	*– 7.094*
12.02.04	*Vernieuwing*	*298.404*		*298.404*	*23.309*	*321.713*	*39.419*	*28.219*	*85.421*	*79.417*
12.03	**Ontwikkeling**	**714.418**	**– 90.500**	**623.918**	**1.062.106**	**1.686.024**	**561.432**	**– 166.978**	**– 129.093**	**66.629**
12.03.01	*Aanleg*	501.639		501.639	197.228	698.867	– 77.865	– 487.517	– 499.701	– 329.525
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*21.379*		*21.379*	*171*	*21.550*	*22*	*16*	*15*	
12.03.02	*Planning en studies*	212.779	– 90.500	122.279	– 57.169	65.110	– 276.683	– 66.600	144.017	246.154
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*14.322*		*14.322*	*20*	*14.342*	*115*	*112*	*112*	*– 3.842*
12.03.03	*Optimalisering gebruik*				*922.047*	*922.047*	*915.980*	*387.139*	*226.591*	*150.000*
12.04	**Geïntegreerde contractvormen/PPS**	**514.098**		**514.098**	**218.478**	**732.576**	**143.892**	**413.006**	**379.096**	**318.198**
12.06	**Netwerkgebonden kosten HWN**	**776.377**		**776.377**	**9.050**	**785.427**	**6.502**	**3.314**	**1.605**	**1.461**
12.06.01	*Apparaatskosten RWS*	582.103		582.103	3.819	585.922	1.656	1.085	779	627
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*582.103*		*582.103*	*3.819*	*585.922*	*1.656*	*1.085*	*779*	*627*
12.06.02	*Overige netwerkgebonden kosten*	194.274		194.274	5.231	199.505	4.846	2.229	826	834
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*185.774*		*185.774*	*5.231*	*191.005*	*4.846*	*2.229*	*826*	*834*
Ontvangsten		**8.307**		**8.307**	**136.033**	**144.340**	**1.445**	**– 8.153**	**894**	**– 310**
12.09	**Ontvangsten**	**8.307**		**8.307**	**136.033**	**144.340**	**1.445**	**– 8.153**	**894**	**– 310**
12.09.01	*Ontvangsten*	*8.307*		*8.307*	*136.033*	*144.340*	*1.445*	*– 8.153*	*894*	*– 310*
12.09.02	*Tolopgave*									

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 3,9 miljard in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

– De technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 2,3 miljard). Dit betekent dat verplichtingenbudget via het saldo van 2022 naar 2023 is geschoven. Dit komt met name door in 2022 opgetreden vertragingen op artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS. De saldomutaties zijn nader toegelicht onder de uitgaven;
– Overboekingen vanuit de reservering Woningbouwmiddelen op artikel 11.03 Reserveringen naar artikel 12 (€ 924 miljoen in 2023 en € 4,2 miljard cumulatief over de periode 2023-2035). Deze overboekingen zijn nader toegelicht onder de uitgaven;
– Daarnaast zijn diverse verplichtingenschuiven doorgevoerd waarbij verplichtingen op de planning- en studiebudgetten vertragen en verplichtingen op onder andere de woningbouwmiddelen en realisatie-budgetten juist versnellen. In 2023 wordt het verplichtingenkader met € 463,4 miljoen verhoogd als gevolg van verplichtingenschuiven. De

aard van de verplichtingenschuiven hangen vaak samen met de actualisatie van de programma's. Deze zijn nader toegelicht onder de uitgaven.

Uitgaven
12.02 Onderhoud en vernieuwing
Het budget op dit artikelonderdeel is in 2023 met € 54 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 97,9 miljoen) en actualisatie van het programma (- € 66 miljoen). Daarnaast hebben overboekingen plaatsgevonden van en naar dit artikelonderdeel (per saldo € 22,1 miljoen).

Saldo 2022
In 2023 is het voordelig saldo uit 2022 (€ 97,9 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 97,9 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door nieuwe inzichten in groot en variabel onderhoud (GVO) waarbij bijvoorbeeld nieuwe (concept) termijnstaten ontvangen zijn die leiden tot een nieuw kasritme. Dit is onder andere van toepassing voor de projecten A12 IJsselbruggen (€ 14,1 miljoen) en de Haringvlietbrug (€ 16,6 miljoen). Daarnaast resteerde er in 2022 € 30,8 miljoen op de reservering Vervanging en Renovatie als gevolg van het uitstellen van de realisatiefase voor de renovatie van de Haringvlietbrug en de vervanging van de tuien van de Galeceopperbrug.

Overboekingen artikel 12
In totaal is in 2023 per saldo € 22,1 miljoen toegevoegd aan artikel 12.02. Meerjarig is er juist in de periode 2023-2036 € 127,4 miljoen overgeboekt naar andere artikelonderdelen. De verhoging in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door de toevoeging (€ 25 miljoen in 2023 en € 0,6 miljoen in 2024) van het gereserveerde planning- en studiebudget voor de verbetering van de verkeersveiligheid op Rijks-N-wegen (onderdeel van de Coalitieakkoordmiddelen). Hiermee kan uitvoering gegeven worden aan het maatregelenpakket zoals in tranche 1 is opgenomen. In tranche 1 is een maatregelenpakket uitgewerkt waarbij snelle uitvoerbaarheid een belangrijk criterium is geweest. Het betreft maatregelen op de N9, N99, N33, N18 en N57-59. Daarnaast is in 2023 € 11 miljoen (meerjarig 2023-2026 € 83 miljoen) overgeboekt naar artikel 12.04 zodat de vervanging van Kunstwerk 58 binnen het project A16 Rotterdam kan worden uitgevoerd. Uw Kamer is hierover in december 2022 geïnformeerd (Kamerstukken 36 200-A, nr. 61).

Actualisatie programma
Bij de 1e suppletoire begroting zijn de programma's voor onderhoud en vernieuwing geactualiseerd. Uit de jaren 2034-2036 is € 664,5 miljoen naar voren geschoven naar de jaren 2024-2033. In 2023 is juist € 66 miljoen naar latere jaren geschoven als gevolg van vertraging. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende programma's:
– Actualisatie van het programma GVO (- € 59,8 miljoen in 2023): dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een nieuwe inschatting van de geplande aanbesteding bij de van Brienenoordbrug. Zodra er een contract met de aannemer is en duidelijkheid is over de fasering van de werkzaamheden en bijbehorende termijnstaat kan een meer robuuste raming worden afgegeven;
– Actualisatie van de voorziening brandwerendheid tunnels (- € 13,2 miljoen in 2023): de verwachting is dat de herstelwerkzaamheden brandwerendheid 2e Coentunnel deels in 2024 zullen plaatsvinden

(Oost-1 buis) en deels in 2025 of mogelijk 2026 (Oost-2 buis). In 2023 zal duidelijk zijn of de werkzaamheden in de Oost-2 buis in 2025 of 2026 zullen plaatsvinden;
– Actualisatie van de reservering Vervanging en Renovatie (€ 2,2 miljoen in 2023): om aan te sluiten met de programmering van RWS is de reservering geactualiseerd. Er is in totaal € 511,7 miljoen uit de jaren 2032-2036 naar 2024-2031 geschoven. Op de reservering brandwerendheid tunnels is € 132,1 miljoen uit de jaren 2030-2034 naar 2023-2028 geschoven. Daarnaast is € 150 miljoen uit de jaren 2034 en 2035 naar de periode 2029-2033 geschoven ten behoeve van renovatie van de Rozenoordbrug.

12.03 Ontwikkeling
Het budget op dit artikelonderdeel is in 2023 met € 1 miljard verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 48,2 miljoen) en overboekingen vanuit de reservering Woningbouwmiddelen (€ 924 miljoen) en investeringsruimte (€ 127,5 miljoen). Daarnaast zijn overboekingen doorgevoerd naar aanleiding van amendementen (- € 90,5 miljoen).

Saldo 2022
In 2023 is het voordelig saldo uit 2022 (€ 48,2 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 48,2 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door programma GeluidWeg (€ 43,9 miljoen), er is vertraging in de uitvoering van maatregelen met betrekking tot gevelisolatie en bronmaatregelen. Daarnaast is er vertraging op het project A12/A27 Ring Utrecht (€ 15,3 miljoen) als gevolg van stikstofproblematiek.

Overboekingen vanuit artikel 11 reserveringen inzake woningbouw
Om invulling te geven aan de Coalitieakkoord-middelen voor de ontsluiting van woningbouwlocaties is vanuit de reservering Woningbouwmiddelen op artikel 11.03 Reserveringen in totaal € 4,2 miljard (over de periode 2023-2035) overgeboekt naar artikel 12. Hiervan heeft € 924 miljoen betrekking op het uitvoeringsjaar 2023. De overboekingen worden hieronder afzonderlijk toegelicht:
– Versnellingsafspraken (cumulatief € 1,4 miljard over de periode 2023-2026): dit bedrag is gereserveerd voor investeringen in ontsluiting en bereikbaarheid waardoor binnen 3 tot 5 jaar kan worden gestart met de woningbouw;
– Mobiliteitspakketten (cumulatief € 818 miljoen over de periode 2024-2032): er wordt € 818 miljoen gereserveerd voor mobiliteitspakketten ten behoeve van een goede bereikbaarheid en ontsluiting van 17 grootschalige NOVEX-woningbouwlocaties. Deze pakketten bestaan uit kleine bereikbaarheidsmaatregelen zoals aanpassingen van (regionale) wegen, mobiliteitshubs, fietspaden, rotondes en verkeersveiligheidsmaatregelen;
– Netwerkopgaven wegen (cumulatief € 1,1 miljard over de periode 2024-2035): voor het hoofdwegennet wordt € 300 miljoen gereserveerd voor mobiliteitsmaatregelen om het hoofdwegennet rond Amsterdam, Utrecht, Rotterdam/Den Haag en Eindhoven in beweging te houden en € 801 miljoen voor uitbreiding van de wegcapaciteit op stedelijke corridors. Op deze wegen wordt de grootste toename van het autoverkeer vanuit de grootschalige woningbouwlocaties en daarbuiten verwacht;

– Schaalsprongen en bovenlokaal (cumulatief € 561 miljoen in 2024 en 2025): voor de ontsluiting van de nieuw te bouwen woningen zijn in sommige regio bovenlokale bereikbaarheidsinvesteringen en/of OV-schaalsprongen nodig. Voor Amsterdam IJburg/Zuidoost en Almere Pampus/Oosterwold en de HOV4 in Eindhoven is € 561 miljoen gereserveerd;
– Risicobeheersing en onverdeeld risicobeheersing (cumulatief € 61,8 miljoen over de periode 2023-2031): er wordt een programmaplan opgesteld voor de landelijke sturing en beheersing van het programma Woningbouw en Mobiliteit voor de programmabeheersing; de uitvoering van het plan.

Overboeking vanuit artikel 11 verkenningen inzake gunning knooppunten De Nieuwe Meer
In de MIRT-brief van november 2022 (Kamerstukken 36 200 A-9) is gemeld dat het project knooppunten De Nieuwe Meer voorlopig zou worden gegund en dat ten opzichte van de prognose in de Eerste Halfjaarraportage 2022 aanvullend circa € 100 miljoen benodigd is voor de gunning. Tevens is gemeld dat in de Voorjaarsnota 2023 de gevolgen worden afgewikkeld met inachtneming van de afspraken uit de afsprakenlijst. Met de regio Amsterdam worden afspraken gemaakt over de financiële bijdrage vanuit de regio Amsterdam. Met inachtneming van de bestuurlijke afspraken en vooruitlopend op de bijdrage van de regio, is in 2036 € 99 miljoen overgeboekt vanuit artikel 11.01 Verkenningen OV Amsterdam-Haarlemmermeer en toegevoegd aan artikel 12 (€ 47 miljoen inzake knooppunten) en artikel 17 (€ 52 miljoen inzake Zuidasdok). Bij de Ontwerpbegroting 2024 worden de kas- en verplichtingenreeks in het juiste ritme geplaatst. De bijdrage van de regio wordt later hiermee verrekend.

Overboekingen vanuit artikel 11 investeringsruimte inzake excessieve prijsstijgingen
– A2 Het Vonderen-Kerensheide (€ 109 miljoen): dit project is het laatste grote aanlegproject met een onherroepelijk Tracébesluit (TB) dat geen last ondervindt van de stikstofproblematiek. De gunning staat gepland in het derde kwartaal van 2023. Op basis van een geactualiseerde kostenraming wordt een tekort op het budget geprognosticeerd van € 109 miljoen. Om conform planning tot gunning over te kunnen gaan dient het volledige budget beschikbaar te zijn. Hiervoor is vanuit een risicoreservering op de investeringsruimte op artikel 11.04 voorlopig € 109 miljoen beschikbaar gesteld en overgeboekt naar artikel 12. Dit aanvullende budget is apart gereserveerd binnen het artikel en wordt pas vrijgegeven na besluitvorming over de voorlopige gunning. Gezien de zeer beperkte beschikbare investeringsruimte op het Mobiliteitsfonds zal definitieve dekking meelopen in de noodzakelijke herprioritering op het aanlegprogramma. De afweging en verwerking hiervan geschiedt via de Ontwerpbegroting 2024 en wordt op Prinsjesdag aan uw Kamer aangeboden. Over het gunningsbesluit wordt uw Kamer separaat geïnformeerd.
– A7 Zuidelijke Ringweg Groningen (€ 18,5 miljoen): door excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne is € 18,5 miljoen vanuit de risicoreservering op artikel 11.04 toegevoegd aan het projectbudget. Met dit aanvullende budget kan middels een specifieke compensatieregeling de aannemerscombinatie gecompenseerd worden.

Overboeking vanuit artikel 11 (Subsidie DITM)
Als onderdeel van het Nationaal Groeifonds (NGF) is € 30 miljoen gereserveerd voor Digitale Infrastructuur voor Toekomstbestendige Mobiliteit (DITM). Afgelopen najaar is de eerste tranche beschikbaar gesteld. Hierbij is aangegeven dat de meerjarige tranches bij de 1e suppletoire begroting van 2023 zouden worden overgeboekt. Middels deze overboeking wordt het restant (cumulatief € 27,3 miljoen over de periode 2023-2026) overgeboekt naar artikel 12.03.02 Optimalisering gebruik zodat de subsidie via het RVO beschikbaar kan worden gesteld.

Overboekingen binnen artikel 12
Vanuit artikel 12.03 zijn budgetten overgeboekt naar andere artikelonderdelen binnen artikel 12 (- € 117,8 miljoen). Zo is er in 2023 in totaal € 83 miljoen overgeboekt vanuit het aanlegbudget van de A27 Houten-Hooipolder naar artikelonderdeel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS in verband met het deels uitvoeren van het project in een DBM-contract (Design, Build, Maintain). Daarnaast wordt in 2023 en 2024 in totaal € 25,6 miljoen overgeboekt vanuit het gereserveerde planning- en studiebudget voor verkeersveiligheid Rijks-N-wegen (onderdeel van de Coalitieakkoordmiddelen) naar artikel 12.02 Onderhoud en vernieuwing om uitvoering te geven aan het maatregelenpakket zoals in tranche 1 is opgenomen. In tranche 1 is een maatregelenpakket uitgewerkt waarbij snelle uitvoerbaarheid een belangrijk criterium is geweest. Het betreft maatregelen op de N9, N99, N33, N18 en N57-59.

Actualisatie programma
De actualisatie van het ontwikkelingsprogramma zorgt voor een verhoging van het kasbudget in 2023 met € 91 miljoen. Dit wordt mede-veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen met als tegenboeking de overprogrammering op de artikelonderdelen 12.03.01 en 12.03.02. Het gaat hierbij om de volgende schuiven die inhoudelijk worden toegelicht bij het desbetreffende artikelonderdeel:
– Meerdere kasschuiven op artikel 11.03 Reserveringen (€ 23,1 miljoen in 2023);
– Een kasschuif op artikel 11.04 Generieke investeringsruimte (- € 122,1 miljoen in 2023);
– Een kasschuif op artikel 12.02 Onderhoud en vernieuwing (€ 68,2 miljoen in 2023);
– Een kasschuif op artikel 12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS (€ 23,9 miljoen in 2023);
– Een kasschuif op artikel 17.08 Zuidasdok (€ 79,4 miljoen in 2023);
– Een kasschuif op artikel 17.09 Ontvangsten (- € 36,2 miljoen in 2023).

Binnen het aanlegprogramma (12.03.01) zijn in 2023 diverse actualisaties (- € 349 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van € 130 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering af met € 479 miljoen. Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:
– Reservering A2 Het Vonderen-Kerensheide: het benodigde kas- en verplichtingenbudget is vanuit artikel 11.04 in 2023 overgeboekt naar artikel 12. Het kasbudget (€ 100 miljoen) is grotendeels pas in latere jaren benodigd en is derhalve naar latere jaren geschoven (2026 tot en met 2028);
– A12/A15 Ressen-Oudebroeken (ViA15): er is aanhoudende onzekerheid in afwachting van de uitspraak van de Raad van State (RvS) over het Tracébesluit (TB). Hierdoor schuift budget (- € 25,9 miljoen in 2023) door naar latere jaren. Pas na de volledige uitspraak van de RvS is meer zekerheid over dit project;

– Programma Schiphol-Amsterdam-Almere: het kasritme van dit project is geactualiseerd (€ 14,2 miljoen in 2023) doordat de risicoreservering die er is voor het deelprojecct A9 Badhoevedorp-Holendrecht in lijn is gebracht met de uitvoering van de A9;
– Programma Geluid-Weg: het kasritme van dit programma is geactualiseerd (hierbij schuift € 22,4 miljoen in 2023 door naar latere jaren) naar aanleiding van het opschuiven van de beroepstermijnen van diverse saneringsplannen;
– A7 Zuidelijke Ringweg Groningen: om meerkosten te kunnen betalen als gevolg van Covid-19 en de oorlog in Oekraïne en gestegen bouwkosten schuift budget naar voren (€ 12,3 miljoen in 2023 en € 11,9 miljoen in 2024);
– A12/A27 Ring Utrecht: als gevolg van onzekerheid vanwege de stikstofproblematiek schuift budget door naar latere jaren (€ 23,9 miljoen in 2023 en € 47,5 miljoen uit 2024 en 2025 naar latere jaren);
– A10 Knooppunt Nieuwe Meer en Amstel: door vertraging van de realisatie van knooppunt Amstel schuift € 21 miljoen van 2023 naar 2025;
– A1 Apeldoorn-Azelo: in 2022 is fase 2 gegund waardoor meer inzicht is verkregen in de termijnstaat van de opdrachtnemer waardoor het kasritme is aangepast. Hierdoor schuift € 36,1 miljoen naar 2024 en 2025;
– A4-A44 Rijnlandroute: in 2022 heeft op het bouwterrein een brand plaatsgevonden. Hierbij zijn verschillende bouwmaterialen, machines en tunnelonderdelen verloren gegaan. Dit heeft tot vertraging geleid waarbij € 87,1 miljoen van 2023 naar 2024 en 2025 is geschoven.

Binnen de programma's planning en studies (12.03.02) zijn in 2023 diverse actualisaties (- € 14,9 miljoen) doorgevoerd met een direct budgettair effect van – € 39,1 miljoen. Hierdoor neemt de overprogrammering af met € 24,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het in het juiste rimte plaatsen van de tolreservering om de amendementen naar aanleiding van de begrotingsbehandeling van IenW (Kamerstukken 36 200-A, nr. 49-55) in 2023 over te kunnen boeken. Hierbij is € 107,5 miljoen uit de jaren 2026-2032 naar 2023 geschoven.

Daarnaast zijn diverse actualisaties doorgevoerd zonder direct budgettair effect. In totaal wordt € 1,8 miljard van 2023-2028 naar 2029-2036 geschoven. Gedurende 2022 is meer inzicht verkregen in de lijst met prioritaire projecten met de bijbehorende cohortenplanning voor de stikstofcapaciteit. Hieruit zijn op basis van onderstaande aannames de kasschuiven in beeld gebracht:
– Tracébesluit (TB) in jaar x, dan start realisatie in x + 2 jaar;
– Ontwerp Tracébesluit (OTB) in jaar x, dan start realisatie in x + 3 jaar;
– Uit cohortenplanning volgt een verwacht jaar voor (O)TB.

Het gaat hierbij voornamelijk om de volgende projecten:
– A12/A27 Ring Utrecht (cumulatief € 459,4 miljoen uit 2023-2027 naar latere jaren);
– A7/A8 Corridor Amsterdam-Hoorn (cumulatief € 337,8 miljoen uit 2025-2030 naar latere jaren);
– InnovA58 (cumulatief € 303,5 miljoen uit 2024-2028 naar latere jaren);
– A28 Knooppunt Hoevelaken (cumulatief € 287,8 miljoen uit 2023-2028 naar latere jaren);
– A4 Burgerveen-N14 (cumulatief € 179,8 miljoen uit 2026-2030 naar latere jaren);
– A20 Nieuwerkerk aan den IJssel-Gouda (cumulatief € 123,4 miljoen uit 2025-2028 naar latere jaren);

– A4 Haaglanden-N14 (cumulatief € 102 miljoen uit 2025-2027 naar latere jaren);
– N35 Nijverdal-Wierden (cumulatief € 95,1 miljoen uit 2024-2027 naar latere jaren);
– A67 Leenderheide-Geldrop (cumulatief € 93,2 miljoen uit 2023-2030 naar latere jaren);
– N33 Zuidbroek-Appingedam (cumulatief € 68 miljoen uit 2027-2030 naar latere jaren);
– A1-A30 Barneveld (cumulatief € 35,4 miljoen uit 2024-2026 naar latere jaren);
– Regionale impuls Strategisch plan verkeersveiligheid (€ 25,1 miljoen van 2023 naar 2024);
– Geluidsaneringsprogramma (€ 24,9 miljoen uit 2023 naar latere jaren);
– N35 Knooppunt Raalte (€ 14,2 miljoen van 2024 naar 2025).

Binnen de projecten optimalisering gebruik (12.03.03) zijn geen actualisaties doorgevoerd.

12.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS
De verhoging van dit artikelonderdeel in 2023 met per saldo € 218,5 miljoen wordt veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 74,7 miljoen), overboekingen binnen artikel 12 (€ 104 miljoen), overboekingen vanuit de investeringsruimte (€ 58,7 miljoen) en actualisatie van het programma (- € 23,9 miljoen in 2023).

Saldo 2022
In 2023 is het positief saldo uit 2021 (€ 74,7 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 74,7 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. De grootste vertragingen hebben vorig jaar opgetreden bij de A16 Rotterdam (€ 36,2 miljoen) als gevolg van het niet volledig betalen van de vaststellingsovereenkomst met de aannemer. Daarnaast is er op het project A15 Maasvlakte-Vaanplein (€ 13,2 miljoen) minder uitgegeven in 2022 als gevolg van diverse vertragingen op kleinere deelprojecten. De grootste betreft een vertraging van € 4,2 miljoen op de realisatie afbouw spoor. Tot slot was er op het project A9 Badhoevedorp-Holendrecht (€ 9,8 miljoen) sprake van lagere uitgaven in 2022 door het niet uitblijven van de betaling van de vaststellingsovereenkomst met de aannemer.

Overboekingen binnen artikel 12
In totaal is in 2023 € 103,9 miljoen overgeboekt vanuit artikel 12.02 en 12.03 naar dit artikelonderdeel. Hiervan heeft € 85,4 miljoen betrekking op de A27 Houten-Hooipolder (totaal meerjarige overboekingen 2023-2036: € 2 miljard). Het project wordt uitgevoerd in een DBM (Design, Build, Maintain) contract. Daarin wordt ook voor het bestaande areaal onderhoud uitgevoerd op de korte termijn. Daarnaast wordt na oplevering van het project voor 15 jaar onderhoud opgedragen aan de aannemer. Van de € 103,9 miljoen heeft in 2023 € 11 miljoen betrekking op de A16 Rotterdam (totaal meerjarig 2023-2026: € 83 miljoen). Hierbij wordt aanvullend budget beschikbaar gesteld vanuit de reservering Vervanging en Renovatie op artikel 12.02 ten behoeve van de vervanging van Kunstwerk 58 binnen het project A16 Rotterdam. Uw Kamer is hierover in december 2022 geïnformeerd (Kamerstukken 36 200-A, nr. 61).

Overboekingen vanuit artikel 11 investeringsruimte inzake excessieve prijsstijgingen
Vanuit de risicoreservering op de investeringsruimte artikel 11.04 is cumulatief € 85 miljoen overgeboekt naar dit artikelonderdeel zodat meerkosten op de A16 Rotterdam (€ 45 miljoen) en A24 Blankenburgverbinding (€ 40 miljoen) vanwege excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne kunnen worden afgedekt. Met dit aanvullende budget kan middels een specifieke compensatieregeling de aannemerscombinatie gecompenseerd worden.

Actualisatie programma
De actualisatie van het aanlegprogramma zorgt voor een verlaging van het kasbudget met € 23,9 miljoen in 2023 en met € 142,8 miljoen in 2024. Dit bedrag (€ 166,7 miljoen) wordt naar latere jaren geschoven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende projecten:
– A24 Blankenburgverbinding (in 2035 en 2036 schuift € 52,7 miljoen naar eerdere jaren waarbij het kasbudget in 2023 en 2024 met € 48,7 miljoen wordt opgehoogd): in verband met compensatie van kostenstijgingen en verlegging van het basisjaar van de GWW-index is budget naar voren gehaald;
– A16 Rotterdam (in 2035 en 2036 schuift € 21,9 miljoen naar eerdere jaren waarbij kasbudget ter hoogte van € 69,8 miljoen in de periode 2023-2025 juist naar latere jaren schuift): in verband met onder andere het verschuiven van de vaststellingsovereenkomst en beschikbaarheidsvergoeding is de raming geactualiseerd;
– A9 Badhoevedorp-Holendrecht (in de periode 2023-2026 schuift per saldo € 20 miljoen naar 2027 en 2028): dit betreft de risicoreservering;
– A27 Houten-Hooipolder (in de jaren 2032-2036 schuift € 308,9 miljoen naar de jaren 2025-2031 waarbij het kasbudget van € 135 miljoen uit 2023 en 2024 naar dezelfde periode 2025-2031 wordt geschoven): met deze actualisatie van de raming wordt rekening gehouden met de meest actuele termijnstaat van de aannemer. Daarnaast wordt dit project (deels) uitgevoerd als een geïntegreerd contract (DBM) waarin ook beheer en onderhoud is opgenomen. Het toegevoegde beheer- en onderhoudbudget is eveneens in het juiste ritme geplaatst.

12.06 Netwerkgebonden kosten HWN
Het budget op dit artikelonderdeel is in 2023 per saldo met € 9 miljoen verhoogd. Doordat de individuele mutaties kleiner zijn dan de voorgeschreven norm zijn deze niet nader toegelicht.

12.09 Ontvangsten
De hogere ontvangst van € 136 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 146,5 miljoen). Dit betekent dat in 2022 € 146,5 miljoen minder is ontvangen dan oorspronkelijk begroot. Dit komt voornamelijk door de volgende projecten:
– A1/6/9 Schiphol-Amsterdam- Almere (€ 23,3 miljoen);
– A7 Zuidelijke ringweg Groningen (€ 87,6 miljoen);
– A24 Blankenburgverbinding (€ 13,6 miljoen);
– Programma aansluitingen (€ 8 miljoen).

Het saldo is in 2023 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

3.3 Artikel 13 Spoorwegen

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 13 Spoorwegen (bedragen x € 1.000)

13	Spoorwegen	Ontwerp-begroting 2023 (1)	Mutaties via NvW amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**2.520.017**	**163.000**	**2.683.017**	**252.920**	**2.935.937**	**72.459**	**411.207**	**192.804**	**281.914**
Uitgaven		**2.699.747**	**138.000**	**2.837.747**	**– 26.816**	**2.810.931**	**– 463**	**295.227**	**330.231**	**475.095**
waarvan juridisch verplicht										
13.02	**Exploitatie, onderhoud en vernieuwing**	**1.990.766**		**1.990.766**	**– 18.735**	**1.972.031**	**53.043**	**57.404**	**10.532**	**11.051**
13.03	**Ontwikkeling**	**506.053**	**138.000**	**644.053**	**– 9.018**	**635.035**	**– 77.499**	**222.320**	**311.579**	**454.399**
13.03.01	*Aanleg personenvervoer*	286.268		286.268	153.682	439.950	107.354	146.755	100.200	127.381
13.03.02	*Aanleg goederenvervoer*	112.785		112.785	– 27.967	84.818	– 40.366	– 26.393	56.946	19.802
13.03.03	*Optimalisering gebruik*	2.000		2.000	705	2.705	666	1.173		
13.03.04	*Planning en studies personenvervoer*	98.745	138.000	236.745	– 154.463	82.282	– 153.524	82.075	122.268	271.366
13.03.05	*Planning en studies goederenvervoer*	6.255		6.255	19.025	25.280	8.371	18.710	32.165	35.850
13.04	**Geïntegreerde contractvormen/PPS**	**202.928**		**202.928**	**937**	**203.865**	**23.993**	**15.503**	**8.120**	**9.645**
13.07	**Rente en aflossing**									
Ontvangsten		**209.263**		**209.263**	**67.174**	**276.437**	**– 1.000**	**– 1.000**	**– 1.000**	**– 1.000**
13.09	**Ontvangsten**	**209.263**		**209.263**	**67.174**	**276.437**	**– 1.000**	**– 1.000**	**– 1.000**	**– 1.000**

Toelichting
Verplichtingen
De verplichtingenophoging van € 252,9 miljoen in 2023 is voornamelijk het gevolg van:
- de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 475,7 miljoen);
- de actualisatie van de programmering (- € 353,7 miljoen);
- de afrekening voorschotten ProRail over het tweede deel van 2022 (€ 41,2 miljoen);
- overboekingen vanuit de reservering Woningbouwmiddelen op artikel 11.03 Reserveringen naar artikel 13 (€ 21 miljoen in 2023 en € 660 miljoen cumulatief over de periode 2023-2033). Deze overboekingen zijn nader toegelicht onder de uitgaven;
- een overboeking vanuit artikel 17 (programma ERTMS) naar artikel 13 (€ 11,8 miljoen). Deze overboeking wordt nader toegelicht onder de uitgaven;
- een overboeking van het beleidshoofdstuk XII naar het MF voor het programma Minder Hinder (€ 10 miljoen);
- over de periode van 2023 tot en met 2028 neemt het verplichtingen-budget jaarlijks met € 6,2 miljoen toe als gevolg van een overboeking uit het Provinciefonds. Deze overboeking is verwerkt als gevolg van ontvangen prijsbijstelling door BZK over de reeds teruggeboekte decen-tralisatie-uitkering naar IenW. Deze reeks wordt met terugwerkende kracht overgeboekt naar IenW;
- een prijsbijstelling op basis van nacalculatie over 2022 (€ 30,7 miljoen).

In 2025 neemt het verplichtingenbudget met € 16,4 miljoen toe n.a.v. een overboekingen vanuit artikel 11 naar artikel 13 voor de verkenning Oude Lijn (€ 9,2 miljoen) en n.a.v. een BO MIRT 2022 besluit voor de verlening twee sporen op Lage Zwaluwe waardoor de sporen geschikt worden gemaakt voor 740 meter treinen (€ 7,2 miljoen).

Uitgaven

13.02 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

Dit artikelonderdeel is in 2023 verlaagd met € 18,7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de verwerking van het saldo 2022 (€ 42,4 miljoen), een kasschuif van 2023 naar 2024 en 2025 (- € 76,6 miljoen), een overboeking naar hoofdstuk XII (- € 8 miljoen), een overboeking vanuit artikel 17.07 ERTMS (€ 6,5 miljoen) en de verwerking van de nacalculatie prijsstijging van 2022 (€ 15,9 miljoen).

Saldo 2022

In 2023 is het voordelig saldo uit 2022 (€ 42,4 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat er in 2022 € 42,4 miljoen minder is uitgegeven dat oorspronkelijk begroot. Dit is onder andere veroorzaakt door een lagere realisatie voor onderhoud sporen Tweede Maasvlakte en een betaling van de BTW gebruiksvergoeding die niet eind 2022 betaald is maar begin 2023. Het saldo wordt in 2023 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Actualisatie programma exploitatie, onderhoud en vernieuwing

Naar aanleiding van het doorschuiven van productie door ProRail van 2023 naar 2024 en 2025 wordt € 76,6 miljoen vanuit 2023 doorgeschoven naar 2024 (€ 33,4 miljoen) en 2025 (€ 43,2 miljoen).

Overboeking naar HXII

De middelen voor de Tijdelijke subsidieregeling opstellen en rangeren spoorgoederenvervoer 2023–2025 worden overgeboekt naar HXII. Het gaat om € 8 miljoen. De middelen worden gerealiseerd op HXII.

Overboeking artikel 17.07 ERTMS

Conform de afspraak dat EOV kosten van beschikbare projecten in de eerst komende begrotingsindiening na het afgeven van de realisatiebeschikking worden overgeboekt van het aanlegprogramma naar beheer en onderhoud, zijn de BOV-kosten ERTMS met betrekking tot de Toets-Visualisatietool naar het programma EOV overgeheveld. Het gaat hierbij om € 11,8 miljoen, waarvan € 6,5 miljoen in 2023 en € 5,3 miljoen in 2024.

Prijsbijstelling 2022

Dit betreft de nacalculatie op de toegekende prijsbijstelling tranche 2022 die zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met de nacalculatie prijsbijstelling 2022 (€ 15,9 miljoen).

13.03 Ontwikkeling

De verlaging van dit artikelonderdeel in 2023 met € 9 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de technische verwerking van het voordelige saldo over 2022 (€ 142,2 miljoen), actualisatie programma ontwikkeling (- € 115 miljoen), actualisering programmering amendementen Mobiliteitsfonds (- 138 miljoen), afrekening voorschotten ProRail (€ 41,2 miljoen), overboekingen vanuit andere artikelen en artikelonderdelen (€ 44,6 miljoen), een overboeking uit beleidsbegroting Hoofdstuk XII (€ 9,6 miljoen) en een overboeking vanuit het Provinciefonds (€ 6,2 miljoen).

Saldo 2022

In 2023 is het voordelig saldo uit 2022 (€ 142,2 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 142,2 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit komt doordat de planning van de werkzaamheden binnen

de programma's en deelprojecten zijn geactualiseerd. De grootste saldomutaties van 2022 naar 2023 hebben plaatsgevonden bij de projecten in de realisatiefase:
- Programma Overwegen (€ 46,5 miljoen);
- Spoorcapaciteit 2030 (€ 42,5 miljoen);
- Project Callandbrug (€ 17,5 miljoen);
- Behandelen en opstellen (€ 16,2 miljoen);
- Programma Fietsparkeren (€ 12,1 miljoen);
- Maaslijn (€ 11,7 miljoen).

Het saldo wordt in 2023 aan dit artikel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Actualisatie programma ontwikkeling
De actualisatie van de programmering op artikel 13 leidt tot een afname van € 115 miljoen in 2023 op artikelonderdeel 13.03. Dit wordt veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen binnen artikel 13 en andere artikelen met als tegenboeking de overprogrammering op artikelonderdeel 13.03. Hierbij gaat met name het om de volgende schuiven:
– De schuiven op artikel 11 (- € 194,3 miljoen in 2023) in het kader van de actualisering van de budgetten voor de woningbouwopgave, voor verschillende reserveringen (prijsstijgingen, compensatie Zeeland, schuif voor TVOV en de UK terminal) en de verkenning OV verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer. Meerjarig neemt het budget over de jaren 2024 tot en met 2027 toe met € 454 miljoen. Dit hangt samen met de hiervoor genoemde schuiven op artikel 11 in 2023.
– Schuiven op artikel 13.02 (€ 76,6 miljoen in 2023) in het kader van de actualisering van het productie programma van ProRail. Als gevolg hiervan nemen de budgetten in 2024 (- € 33,4 miljoen) en 2025 (- € 43,2 miljoen) op 13.03 af.
– Schuif op artikel 14 (€ 0,2 miljoen in 2023) op HOV net Zuid Holland Noord.
– Schuif op artikel 13.04 (€ 2,9 miljoen in 2023) op de programmering PPS. Deze wordt in het juiste ritme gezet.

Verder zijn er binnen het aanlegprogramma en planning en studies actualisaties in de programma's doorgevoerd die budgetneutraal zijn. Het gaat voornamelijk om de volgende projecten binnen het aanlegprogramma personenvervoer (13.03.01), waarbij de uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden:
– Maaslijn (- € 66,1 miljoen in 2023);
– Spoorcapaciteit 2030 (- € 55,9 miljoen in 2023);
– Behandelen en opstellen (- € 31,7 miljoen in 2023);
– Fietsparkeren (- € 22,2 miljoen in 2023);
– Grensoverschrijdende spoorvervoer (€ 20,4 miljoen in 2023).

Binnen aanleg goederenvervoer (13.03.02) gaat het voornamelijk om de volgende schuiven:
– Emplacement op orde (- € 10,6 miljoen in 2023): De uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.
– Kleine projecten goederenvervoer (- € 4,5 miljoen in 2023): De uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.

Binnen planning en studie personenvervoer (13.03.04) gaat het met name om de volgende schuiven:

– Programma Overwegen (- € 38,8 miljoen in 2023): de planning van de werkzaamheden zijn geactualiseerd en de uitgavenstroom is daarop aangepast. In de jaren 2024 tot en met 2027 neemt het budget met per saldo € 32 miljoen toe.
– Kleine projecten personenvervoer (- € 7,6 miljoen in 2023): De uitgavenplanning is aangepast aan de recente planning van de werkzaamheden.

Binnen planning en studie goederenvervoer (13.03.05) gaat het met name om de volgende schuiven:
– 2de fase Maasvlakte (- € 8,4 miljoen in 2023): de planning van de werkzaamheden zijn geactualiseerd en de uitgavenstroom is daarop aangepast.
– Calandbrug (- € 3 miljoen in 2023): de planning van de werkzaamheden zijn geactualiseerd en de uitgavenstroom is daarop aangepast.

Actualisering programmering amendementen Mobiliteitsfonds
Het betreft een technische kasschuif (- € 138 miljoen in 2023) naar aanleiding van het verwerken van de amendementen op de Ontwerpbegroting 2023. De dekking die genoemd werd in de amendementen stond niet in de juiste jaren. Er is een technische kasschuif doorgevoerd om deze dekking in de juiste jaren te zetten. De € 138 miljoen is verschoven naar 2026 t/m 2033.

Afrekening voorschotten ProRail
Dit betreft een terugbetaling van de voorschotten Prorail over de tweede helft van 2022. Hierdoor wordt dit artikelonderdeel met € 41,2 miljoen verhoogd.

Overboekingen andere artikelen en artikelonderdelen
Vanwege diverse overboekingen naar andere artikelen en artikelonderdelen neemt het budget in 2023 met € 44,6 miljoen toe. De grootste overboekingen zijn daarbij:
– overboekingen vanuit de reservering Woningbouwmiddelen op artikel 11.03 Reserveringen naar artikel 13 (€ 21 miljoen in 2023 en € 660 miljoen cumulatief over de periode 2023-2033). Deze middelen zijn bedoeld voor verkenningen op HU Den Bosch en OV en Wonen Utrecht. De middelen zijn onderdeel van de BO MIRT afspraken 2022;
– een overboeking van de modaliteitspecifieke reservering op artikel 11.03 naar artikel 13 (€ 10 miljoen). Het bedrag wordt naar aanleiding van een bestuursakkoord toegevoegd aan het budget voor toegankelijkheid stations;
– een overboeking van artikel 11 naar artikel 13 (€ 4,3 miljoen) in verband met een aanvraag van Prorail voor Schoon en Emissieloos Bouwen;
– een overboeking vanuit de reservering Lelylijn op artikel 11.03 naar projectbudet Lelylijn op artikel 13 (€ 3 miljoen).

Overboeking HXII
Er vindt een overboeking plaats tussen HXII artikel 16 en het Mobiliteitsfonds voor het programma Minder Hinder van € 10 miljoen in 2023. Dat pakket is bedoeld om de toenemende overlast door omgeleide goederentreinendoor Zuid- en Oost-Nederland te beperken.

Overboeking Provinciefonds
Over de periode van 2023 tot en met 2028 is er € 6,2 miljoen per jaar overgeboekt vanuit het Provinciefonds. Deze overboeking is verwerkt als gevolg van ontvangen prijsbijstelling door BZK over de reeds teruggeboekte decentralisatie-uitkering naar IenW. Deze reeks wordt met terugwerkende kracht overgeboekt naar IenW.

13.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS
In de jaren 2024 t/m 2027 neemt dit artikelonderdeel toe met € 57,3 miljoen. Dit komt door de actualisering van de programmering. De middelen zijn naar voren gehaald als gevolg van de actuele programmering op het contract Infraspeed. De middelen stonden in zijn geheel in het kasjaar 2031. Aangezien de middelen bestemd zijn voor de jaren 2024 t/m 2031 is een deel van de middelen middels een kasschuif naar voren gehaald.

13.09 Ontvangsten
Het artikelonderdeel is in 2023 met € 67,2 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door de afrekening voorschotten ProRail (€ 42,7 miljoen) en de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 25,5 miljoen).

3.4 Artikel 14 Regionaal, lokale infrastructuur

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art.14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's (bedragen x € 1.000)

14	Regionale infrastructuur en bereikbaarheids-programma's	Ontwerp-begroting 2023 (1)	Mutaties via NvW amende-menten (2)	Vast-gestelde 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**2.677**	**12.500**	**15.177**	**1.092**	**16.269**				
Uitgaven		**3.290**	**– 10.899**	**– 7.609**	**18.045**	**10.436**	**1.992**	**3.347**	**– 21.971**	
waarvan juridisch verplicht										
14.01	**Regionale infrastructuur**	**3.290**	**– 10.899**	**– 7.609**	**18.037**	**10.428**	**1.992**	**3.347**	**– 21.971**	
14.01.02	*Planning en studies prg reg/lok*	2.677	6.601	9.278	496	9.774	0	241		
14.01.03	*Aanleg reg/lok*	613	– 17.500	– 16.887	17.541	654	1.992	3.106	– 21.971	
14.03	**Bereikbaarheidsprogramma's**				**8**	**8**				
14.03.01	*Concrete bereikbaarheidsprojecten*				5	5				
14.03.02	*Regionaal Mobiliteitsprojecten*				2	2				
14.03.03	*Ruimtelijke economisch programma*				1	1				
Ontvangsten					**42**	**42**				
14.09	**Ontvangsten**				**42**	**42**				

Toelichting
Uitgaven
14.01 Regionale Infrastructuur
Het artikelonderdeel wordt in 2023 met € 18 miljoen verhoogd. Dit is met name het gevolg van de actualisering programmering amendementen Mobiliteitsfonds (€ 17,5 miljoen), de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 0,3 miljoen) en actualisatie van het programma grote regionaal/lokale projecten (€ 0,2 miljoen).

Actualisering programmering amendementen Mobiliteitsfonds
Het betreft een technische kasschuif (€ 17,5 miljoen) naar aanleiding van het verwerken van de amendementen op de Ontwerpbegroting 2023. De dekking die genoemd werd in de amendementen stond niet in de juiste jaren. Er is een technische kasschuif doorgevoerd om deze dekking in de juiste jaren te zetten. De € 17,5 miljoen is uit 2026 naar 2023 geschoven.

Saldo 2022
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 0,3 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2022. Dit betekent dat in 2022 € 0,5 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2023 toegevoegd op het arktikelonderdeel.

Actualisatie programma
Om de aanlegbudgetten aan te laten sluiten op de actuele programmering zijn middelen naar voren geschoven op grote regionaal/lokale projecten. Dit betreft een schuif op het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) netwerk Zuid-Holland Noord waarbij € 5,3 miljoen uit het jaar 2026 naar 2023 (€ 0,2 miljoen), 2024 (€ 2 miljoen) en 2025 (€ 3,1 miljoen) verschoven wordt.

3.5 Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 15 Hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1.000)

15	Hoofdvaarwegennet	Ontwerp-begroting 2023 (1)	Mutaties via NvW amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**1.286.102**	**1.286.102**	**– 19.359**	**1.266.743**	**62.275**	**– 26.331**	**– 63.807**	**– 69.789**
Uitgaven		**1.351.229**	**1.351.229**	**22.298**	**1.373.527**	**– 4.624**	**– 23.188**	**2.783**	**10.620**
waarvan juridisch verplicht									
15.01	**Exploitatie**	**10.152**	**10.152**	**81**	**10.233**	**79**	**77**	**77**	**77**
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*10.152*	*10.152*	*81*	*10.233*	*79*	*77*	*77*	*77*
15.02	**Onderhoud en vernieuwing**	**591.958**	**591.958**	**– 49.598**	**542.360**	**– 12.538**	**33.959**	**39.975**	**28.603**
15.02.01	*Onderhoud*	455.603	455.603	– 12.436	443.167	4.083	3.909	1.290	1.266
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*454.710*	*454.710*	*– 16.522*	*438.188*	*4.083*	*3.909*	*1.290*	*1.266*
15.02.04	*Vernieuwing*	136.355	136.355	– 37.162	99.193	– 16.621	30.050	38.685	27.337
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*1*	*1*		*1*				
15.03	**Ontwikkeling**	**219.577**	**219.577**	**51.651**	**271.228**	**5.385**	**– 58.301**	**– 46.581**	**– 21.210**
15.03.01	*Aanleg*	139.535	139.535	– 40.251	99.284	18.963	6.058	– 7.766	– 5.414
15.03.02	*Planning en studies*	70.642	70.642	91.468	162.110	– 12.092	– 67.956	– 42.164	– 18.672
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*8.019*	*8.019*	*– 428*	*7.591*	*14*	*15*	*10*	*9*
15.03.03	*Optimalisering gebruik*	*9.400*	*9.400*	*434*	*9.834*	*– 1.486*	*3.597*	*3.349*	*2.876*
15.04	**Geïntegreerde contractvormen/PPS**	**117.961**	**117.961**	**18.459**	**136.420**	**1.400**	**50**	**8.366**	**2.196**
15.06	**Netwerkgebonden kosten HVWN**	**411.581**	**411.581**	**1.705**	**413.286**	**1.050**	**1.027**	**946**	**954**
15.06.01	*Apparaatskosten RWS*	353.302	353.302	1.241	354.543	790	766	682	685
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*353.302*	*353.302*	*1.241*	*354.543*	*790*	*766*	*682*	*685*
15.06.02	*Overige netwerkgebonden kosten*	58.279	58.279	464	58.743	260	261	264	269
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	*58.279*	*58.279*	*464*	*58.743*	*260*	*261*	*264*	*269*
Ontvangsten		**5.587**	**5.587**	**42.830**	**48.417**	**1.636**	**1.315**	**40**	**– 249**
15.09	**Ontvangsten**	**5.587**	**5.587**	**42.830**	**48.417**	**1.636**	**1.315**	**40**	**– 249**

Toelichting

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget in 2023 met € 19,4 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- De technische verwerking van het saldo 2022 (€ 107,8 miljoen);
- De actualisatie van de programmering (- € 143,6 miljoen): Door de schuiven op VenR (- € 77,3 miljoen) en PUV-schuiven (- € 66,3 miljoen). Restant betreffen separate kleine verschuivingen;
- Aanvullend budget project Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 19,1 miljoen) vanwege extra kosten in het kader van PFAS en bodemsanering.
- Diverse overboekingen van en naar ministeries (- € 16,6 miljoen): Waarvan een betaling van € 20,2 miljoen aan het Ministerie van Financiën voor de verrekening van de herstelmaatregelen hoogwater Lumburg en een betaling van € 3,3 miljoen vanuit het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het in 2022 vastgestelde Programma Noordzee. Daarnaast draagt het ministerie van IenW € 0,9 miljoen bij aan EZK ten behoeve van onderzoeksprojecten op het gebied van VenR.;
- Diverse overboekingen over artikelen (€ 3,3 miljoen): Waaronder een overboeking voor aanvulling van de opdracht Verruiming Twentekanalen fase II (€ 1,8 miljoen);

– Diverse overboekingen tussen het MF en de beleidsbegroting HXII (- € 2,6 miljoen): Dit betreft extra middelen voor de Kustwacht (€ 2,7 miljoen), de bekostiging van het project Digitale Transport Strategie (- € 1,7 miljoen), de bekostiging van de doorlopende betaalverplichting voor Topsector Logistiek (- € 2,2 miljoen) en de bekostiging van extra benodigd Beleidsondersteuning en Advies RWS (- € 1,1 miljoen).
– Nacalculatie prijsbijstelling 2022 (€ 7,9 miljoen). Dit betreft de nacalculatie op de toegekende prijsbijstelling tranche 2022 die zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met de nacalculatie prijsbijstelling 2022.

Uitgaven
15.02 Onderhoud en Vernieuwing
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 49,6 miljoen verlaagd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: de verwerking van het saldo 2022 (€ 39,6 miljoen), actualisatie van de programmering (- € 73 miljoen), een overboeking naar het Ministerie van Financiën (- € 20,2 miljoen), de verwerking van de nacalculatie prijsbijstelling 2022 (€ 4,2 miljoen), een overboeking naar EZK (- € 0,9 miljoen), en een overboeking naar artikel 12 (- € 0,3 miljoen).

Saldo 2022
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 39,6 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2022. Dit betekent dat in 2022 € 39,6 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk was begroot. Het saldo wordt in 2023 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Actualisatie programma
Om de budgetten voor het programma vervanging en renovatie aan te laten sluiten op de huidige programmering is er € 73 miljoen vanuit 2023, € 18,2 miljoen vanuit 2024 en € 7 miljoen vanuit 2032 naar de jaren 2023 tot en met 2027 geschoven. Dit is het resultaat van de volgende schuiven:
– De kasraming voor de beleidsreservering VenR is geactualiseerd. Dit heeft geleid tot vertraagde planning, waardoor er € 73,4 miljoen van 2023 en € 18,5 miljoen van 2024 naar de jaren 2025-2027 wordt geschoven, met een respectievelijke reeks van € 30 miljoen, € 38 miljoen en € 24 miljoen;
– Naar huidige inzichten is een actualisatie gemaakt van de programmering van het realisatieprogramma RWS. Dit heeft geleid tot vertraagde planning in verschillende projecten, met name het project Krammersluizen. Dit heeft ertoe geleid dat er middelen (€ 7 miljoen) uit 2032 naar de jaren 2023-2027 worden geschoven.

Nacalculatie prijsbijstelling 2022
Dit betreft de nacalculatie op de toegekende prijsbijstelling tranche 2022 die zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met de nacalculatie prijsbijstelling 2022. Voor artikelonderdeel 15.02 betreft dit een ophoging van € 4,2 miljoen in 2023 en € 21,4 miljoen cumulatief over de jaren 2023 t/m 2027.

Overboeking naar artikel 12
Dit is een opdracht om de realisatiefase (beslismoment 2) van het VenR-project A7-draaibruggen Den Oever te starten en daarmee de te realiseren definitieve voorkeursvariant (VKA). Zodoende gaat er € 0,3 miljoen budget van VenR vaarwegen naar VenR wegen op artikel 12.

Overboeking ministeries
– Er wordt € 20,2 miljoen overgeboekt naar de generale middelen bij het Ministerie van Financiën. Het gaat om de verrekening van de middelen voor de herstelmaatregelen n.a.v. de schade door het hoogwater van juli 2021 in Limburg. De maatregelen om de schade als gevolg van het hoogwater te herstellen zijn uitgevoerd. Het bedrag wat resteert wordt teruggeboekt naar de generale middelen.
– Het ministerie van IenW draagt € 0,9 miljoen bij aan EZK ten behoeve van onderzoeksprojecten op het gebied van VenR.

15.03 Ontwikkeling
Het artikelonderdeel wordt in 2023 per saldo met € 51,7 miljoen verhoogd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: verwerking van het saldo 2022 (€ -10,9 miljoen), extra ontvangsten bijdragen derden (€ 14,5 miljoen), actualisering van de programmering (€ 42,5 miljoen), overboekingen naar EZK (€ 3,5 miljoen), overboeking over artikelen (€ 3,2 miljoen), overboekingen van het MF naar HXII (- € 2,6 miljoen) en de verwerking van de nacalculatie prijsbijstelling 2022 (€ 1,5 miljoen)

Saldo 2022
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 10,9 miljoen verlaagd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2022. Dit betekent dat in 2022 € 10,9 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2023 van dit artikelonderdeel afgetrokken, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Bijdragen derden
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 14,5 miljoen verhoogd. Dit is voornamelijk de oorzaak van:
– Nieuw Sluis Terneuzen: Er zijn extra ontvangsten vanuit Vlaanderen binnengekomen in de vorm van incidentele bijdrage ten behoeve van prijsherzieningen (€ 10 miljoen);
– Totaal Waal/Toekomstvisie (€ 4,2 miljoen):Dit komt omdat de EU-subsidie voor overnachtingshaven Spijk hoger is dan gepland.

Actualisatie programma
De actualisatie van de programmering op artikel 15 leidt tot een toename van € 42,5 miljoen in 2023 op artikelonderdeel 15.03. Dit wordt veroorzaakt door budgetneutrale schuiven op diverse onderdelen binnen artikel 15 en andere artikelen met als tegenboeking de overprogrammering op artikelonderdeel 15.03. Hierbij gaat het om de volgende schuiven:
– De bovengenoemde schuif op vervanging en renovatie (€ 73 miljoen in 2023);
– De schuiven doorgevoerd op geïntegreerde contractvormen (15.04) van € 2,7 miljoen in 2023;
– De schuiven op artikel 11 voor vaarwegen (- € 31,2 miljoen in 2023);
– De schuif naar artikel 17.06 (€ 0,5 miljoen in 2023);
– De schuif op de ontvangsten 15.09 (- € 2,4 miljoen in 2023).

Verder zijn er binnen het aanlegprogramma en planning en studies actualisaties in de programma's doorgevoerd die budgetneutraal zijn. Het gaat om de volgende projecten binnen het aanlegprogramma (15.03.01):

– Toekomst Visie Waal (€ 17,6 miljoen in 2023): door de sterk gestegen staalprijzen zijn er bepaalde wijzigingen in het contract waardoor de uitgaven eerder plaatsvinden. Budget uit de jaren 2024 (€ 6,6 miljoen), 2026 (€ 0,5 miljoen) en 2028 (€ 10,5 miljoen) worden naar 2023 geschoven;
– Twentekanalen fase 2 (€ 46 miljoen in 2023): door de stijging van de huidige staalprijzen krijgt het staal-intensieveproject Verruiming Twentekanalen fase 2 te kampen met een forse exogene tegenvaller, hierdoor schuift er budget naar 2023;
– Regeling Kademuren (- € 4,7 miljoen in 2023): Betreft actualisatie van de kasreeks op basis van de eerste beschikkingen en verwachting. Budget uit 2022 en 2023 wordt naar de jaren 2024-2027 geschoven.
– Nieuw Sluis Terneuzen (€ 17,3 miljoen in 2023): In 2023 zal er meer werk en daardoor ook hogere uitgaven optreden i.v.m. opruimen van onder andere met PFAS vervuilde gronden en ondergrondse onverwachte obstakels. Budget uit de jaren 2024 (€ 12,9 miljoen) en 2025 (€ 4,3 miljoen) wordt naar 2023 geschoven.;
– Lemmer-Delfzijl 2: De prognose is gebaseerd op de huidige voorkeursvariant waarvan de kosten fors hoger liggen dan het beschikbaar budget. Er moet nog ingestemd worden met de nieuwe voorkeursvariant. Hierdoor vertraagd het project en daarmee de kasreeks. Er is budget van het jaar 2023 (€ 13,3 miljoen) en het jaar 2025 (€ 4,5 miljoen) naar de jaren 2024 (€ 10,2 miljoen) en 2026 (€ 7 miljoen) geschoven.

Binnen planning en studies 15.03.02 gaat het om de volgende schuiven:

– Vaarweg IJsselmeer (- € 17 miljoen in 2023): Er wordt vertraging van de uitvoering verwacht vanwege stikstof. De voorgestelde kasschuif is om het budget beter aan te sluiten op de te verwachte projectplanning. Er worden middelen van 2023 (- € 17 miljoen) en 2024 (- € 12,6 miljoen) geschoven naar respectievelijk 2029 en 2030;
– Reservering Kornwerderzand (- € 20 miljoen in 2023): Er wordt vertraging van de uitvoering verwacht. De voorgestelde kasschuif is om het budget beter aan te laten sluiten op de te verwachte projectplanning. Er worden middelen van 2023 (- € 20 miljoen) en 2024 (- € 50 miljoen) geschoven naar de jaren 2025 (€ 12,2 miljoen, 2026 (€ 30 miljoen) en 2027 (€ 27,8 miljoen);
– Reservering Areaalgroei (- € 20,7 miljoen in 2023): Door middel van de voorgestelde kasschuif wordt het budget naar achteren geschoven en verdeeld over de jaren 2028-2036;
– Reservering Wilhelminakanaal (- € 11,5 miljoen in 2023): Dit betreft de actualisatie van de kasreeks. Er worden middelen van 2023 (- € 11,5 miljoen), 2024 (- € 18 miljoen) en 2025 (- € 7,8 miljoen) geschoven naar de jaren 2026 (€ 14,4 miljoen) en 2027 (€ 22,9 miljoen).

Overboeking EZK

Er vinden twee overboekingen plaats vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar het MF (€ 3,5 miljoen), waarvan € 3,3 miljoen ten grondslag ligt aan het in 2022 vastgestelde Programma Noordzee. Het gaat om opdrachtgeverschap en beleidsformulering vanuit DGLM en coördinerende en uitvoerende taken door RWS (uitrol maatregelenpakket inclusief beheertaken), die voortvloeien uit de realisatie van windenergie op zee voor 2030 en de impact op de veiligheid van de zeescheepvaart.

Overboeking over artikelen
Er vinden drie overboekingen plaats naar dit artikelonderdeel van in totaal (€ 3,2 miljoen). Deze bestaan uit:
– Een overboeking voor de opdracht aanvullende Verruiming Twentekanalen fase II (€ 1,8 miljoen) afkomstig van DGLM;
– Een overboeking van artikel 11 (€ 0,8 miljoen) ten aanzien van een deel van de uitname van het BO MIRT pakket GVV;
– Een overboeking in het kader van de opdracht aan RWS voor het uitvoeren van de MIRT-project Verkenning brug Kootstertille (€ 0,6 miljoen).

Overboekingen HXII
In 2023 gaat er – € 5,3 miljoen vanuit het MF via overboekingen naar HXII toe en wordt er € 2,7 miljoen vanuit HXII naar het MF overgeboekt. Deze middelen worden voornamelijk ingezet voor de bekostiging van de volgende projecten:
– Voor de bijdrage vanuit IenW aan de Kustwacht voor het aanpakken van de disbalans tussen middelen en opdrachten wordt vanuit het IenW brede beeld € 2,7 miljoen toegevoegd aan het budget voor de Kustwacht op artikel 15. De middelen worden door de Kustwacht ingezet voor het in balans brengen van middelen en benodigdheden voor bedrijfsvoering, handhaving, security en dienstverlening.
– Voor bekostiging van het project Digitale Transport Strategie gaat er budget naar artikel 18 van HXII toe (- € 1,7 miljoen);
– Voor bekostiging van de doorlopende betaalverplichting van Topsector Logistiek (TSL) wordt het benodigde budget overgeboekt naar artikel 18 van HXII (- € 2,2 miljoen);
– Voor bekostiging van extra benodigd Beleidsondersteuning en Advies (BOA) RWS wordt budget overgeboekt naar artikel 18 van HXII (- € 1,1 miljoen).

Nacalculatie prijsbijstelling 2022
Dit betreft de nacalculatie op de toegekende prijsbijstelling tranche 2022 die zijn overgeheveld naar de generieke investeringsruimte 11.04 van het Mobiliteitsfonds. Vanuit de investeringsruimte zijn de artikelonderdelen verhoogd met de nacalculatie prijsbijstelling 2022. Voor artikelonderdeel 15.03 betreft dit een ophoging van € 1,5 miljoen in 2023 en € 11,5 miljoen cumulatief over de jaren 2023 t/m 2027.

Nieuwe Sluis Terneuzen
In 2024 wordt het budget op dit artikelonderdeel met € 14,4 miljoen verhoogd met aanvullend budget voor het project Nieuwe Sluis Terneuzen i.v.m. extra kosten PFAS. Er is PFAS aangetroffen in het werkgebied van project Nieuwe Sluis Terneuzen. Specifieke partijen grond en baggerspecie zijn i.v.m. PFAS apart afgevoerd. Dit leidt tot hogere kosten waardoor aanvullend budget benodigd is.

15.04 Geïntegreerde contractvormen
Het artikelonderdeel wordt in 2023 per saldo met € 18,5 miljoen verhoogd. De belangrijkste mutaties op dit artikelonderdeel zijn: de verwerking van het saldo 2022 (€ 20,2 miljoen) en de actualisatie van de programmering (€ -2,7 miljoen).

Saldo 2022
Dit artikelonderdeel wordt in 2023 met € 20,2 miljoen verhoogd als gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2022. Dit betekent dat in 2022 € 20,2 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Het saldo wordt in 2023 bij dit artikelonderdeel in opgeteld, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijft.

Actualisatie programma
Om de budgetten voor geïntegreerde contractvormen aan te laten sluiten op de actuele programmering is er € 2,7 miljoen van 2023 naar latere jaren toe geschoven. Dit is het gevolg van de volgende schuiven:
– Zeetoegang IJmond (€ -25,9 miljoen) en Selectieve onttrekking Zeetoegang IJmond (€ 24,5 miljoen): Betreft een tegenvaller en overheveling tussen Zeetoegang Ijmond en Selectie Onttrekking doordat de realisatiefase van Zeesluis IJmuiden zijn einde nadert. Hier vloeien een aantal zaken uit voort waarvan het logischer is dat de beheersing de komende jaren bij het team van Selectieve Onttrekking komt te liggen. Dit zijn verplichtingen die nog voortvloeien uit de realisatie van Zeesluis IJmuiden, maar niet eerder kunnen worden uitgevoerd dan tijdens of na de realisatie van het project Selectieve Onttrekking.
– Overige schuiven (€ 1,3 miljoen).

15.09 Ontvangsten
De ontvangsten worden in 2023 per saldo met € 42,8 miljoen verhoogd. Dit heeft drie oorzaken. Ten eerste zijn er via de bijdragen derden meer ontvangsten binnengekomen (€ 19,1 miljoen). Dit komt voornamelijk door de extra ontvangsten in het kader van verkeersbegeleiding VBS tarief (€ 4,6 miljoen), de bijdrage vanuit Vlaanderen bij het project Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 10 miljoen) en een EU-subsidie bij het project Twentekanalen voor de overnachtingshaven Spijk (€ 4,2 miljoen). Ten tweede hebben er budgettair neutrale ontvangstenschuifen plaatsgevonden van in totaal – € 2,4 miljoen.

Tot slot is er op het Hoofdvaarwegennet in 2023 een hogere ontvangst door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 26,1 miljoen). Dit komt met name door:
– Een lagere ontvangst in 2022 op het project Ontvangsten Zeetoegang IJmond (42,2 miljoen);
– Een hogere ontvangst in 2022 ten behoeve van het VBS-tarief (€ 4,6 miljoen;
– Een hogere ontvangst in 2022 ten aanzien van het project Nieuwe Sluis Terneuzen (€ 10 miljoen);
– Overige ontvangsten (€ 1,8 miljoen).

3.6 Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 17 Megaprojecten verkeer en vervoer (bedragen x € 1.000)

17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	Ontwerp-begroting 2023 (1)	Mutaties via NvW amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen		**857.315**	**27.545**	**884.860**	**287.446**	**1.172.306**	**898.342**	**– 244.146**	**121.485**	**145.890**
Uitgaven		**399.662**	**27.545**	**427.207**	**– 77.374**	**349.833**	**– 7.105**	**165.284**	**76.347**	**95.231**
waarvan juridisch verplicht										
17.06	**Project Mainportontwikkeling Rotterdam**	**799**		**799**	**888**	**1.687**	**201**	**112**	**8**	**14**
17.07	**ERTMS**	**46.074**		**46.074**	**– 22.356**	**23.718**	**– 3.849**	**18**		
17.07.01	*Aanleg ERTMS*	44.864		44.864	– 23.283	21.581	– 4.690	18		
17.07.02	*Planning en studies ERTMS*	1.210		1.210	927	2.137	841			
17.08	**Zuidasdok**	**183.980**	**27.545**	**211.525**	**– 41.995**	**169.530**	**– 4.588**	**164.793**	**76.310**	**94.375**
17.10	**Programma Hoogfrequent Spoorvervoer**	**168.809**		**168.809**	**– 13.911**	**154.898**	**1.131**	**361**	**29**	**842**
17.10.01	*Aanleg PHS*	162.118		162.118	– 2.780	159.338	56.921	54.355	37.029	26.842
17.10.02	*Planning en studies PHS*	6.691		6.691	– 11.131	– 4.440	– 55.790	– 53.994	– 37.000	– 26.000
Ontvangsten		**56.232**	**27.545**	**83.777**	**– 3.177**	**80.600**	**– 38.209**	**– 27.695**	**– 38.338**	**– 1.800**
17.09	**Ontvangsten**	**56.232**	**27.545**	**83.777**	**– 3.177**	**80.600**	**– 38.209**	**– 27.695**	**– 38.338**	**– 1.800**

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingenophoging van € 287,4 miljoen in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door:

– Het ophogen van het verplichtingenkader in 2023 met € 236,4 miljoen als gevolg van verplichtingenschuiven. De aard van de verplichtingenschuiven hangen vaak samen met de actualisatie van de programma's. Die zijn nader toegelicht onder de uitgaven;
– De technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 10,1 miljoen). Dit betekent dat het verplichtingenbudget via het saldo van 2022 naar 2023 is geschoven. Dit komt met name door overschotten. De saldomutaties zijn nader toegelicht onder de uitgaven.

Uitgaven

17.07 ERTMS

De verlaging van het artikelonderdeel in 2023 van € 22,4 miljoen is hoofdzakelijk het gevolg van de technische verwerking van het saldo over 2022 (- € 20,5 miljoen), een overboeking tussen artikelen (- € 6,5 miljoen) en de afrekening voorschotten ProRail (€ 3,2 miljoen).

Saldo 2022

In 2023 is het saldo uit 2022 technisch verwerkt (- € 20,5 miljoen). Dit betekent dat in 2022 € 20,5 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. De hogere realisatie in 2022 wordt veroorzaakt doordat eind mei een subsidiebeschikking is afgegeven voor de ontwikkel- en testfase van project Aanbesteding Snellere Aanpak ERTMS (ASAP). Dit project was niet in de raming voor het jaar 2022 opgenomen. Daarnaast heeft in april 2022 de definitieve gunning voor de systeemleverancier van het Central Safety System (CSS) plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven in 2022 dan gepland.

Overboeking tussen artikelen
Conform de afspraak dat EOV kosten van beschikbare projecten in de eerst komende begrotingsindiening na het afgeven van de realisatiebeschikking worden overgeboekt van het aanlegprogramma naar beheer en onderhoud, zijn de EOV-kosten ERTMS met betrekking tot de Toets-Visualisatietool naar het programma EOV overgeheveld. Het gaat hierbij om in totaal € 11,9 miljoen, waarvan € 6,5 miljoen in 2023 en € 5,3 miljoen in 2024.

Afrekening voorschotten ProRail
Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e halfjaar in 2022. Dit wordt in 2023 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden worden tegelijkertijd de uitgaven met € 3,2 miljoen opgehoogd.

17.08 Zuidasdok
Het budget op dit artikelonderdeel is in 2023 met € 42 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 36,2 miljoen) en actualisatie van het programma (-€ 79,4 miljoen in 2023).

Saldo 2022
In 2023 is het voordelig saldo uit 2022 (€ 36,2 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 36,2 miljoen minder is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door overschotten als gevolg van verschuiven van gunning van deelproject Openbaar Vervoer Terminal 2 naar 2023.

Overboeking vanuit artikel 11 verkenningen inzake gunning knooppunten De Nieuwe Meer
In de MIRT-brief van november 2022 (Kamerstukken 36 200 A-9) is gemeld dat het project knooppunten De Nieuwe Meer voorlopig zou worden gegund en dat ten opzichte van de prognose in de Eerste Halfjaarraportage 2022 aanvullend circa € 100 miljoen benodigd is voor de gunning. Tevens is gemeld dat in de Voorjaarsnota 2023 de gevolgen worden afgewikkeld met inachtneming van de afspraken uit de afsprakenlijst. Met de regio Amsterdam worden afspraken gemaakt over de financiële bijdrage vanuit de regio Amsterdam. Met inachtneming van de bestuurlijke afspraken en vooruitlopend op de bijdrage van de regio, is in 2036 € 99 miljoen overgeboekt vanuit artikel 11.01 Verkenningen OV Amsterdam-Haarlemmermeer en toegevoegd aan artikel 12 (€ 47 miljoen inzake knooppunten) en artikel 17 (€ 52 miljoen inzake Zuidasdok). Bij de Ontwerpbegroting 2024 worden de kas- en verplichtingenreeks in het juiste ritme geplaatst. De bijdrage van de regio wordt later hiermee verrekend.

Actualisatie programma
De actualisatie van het programma zorgt voor een verlaging van het kasbudget met € 79,4 miljoen in 2023 en met € 6 miljoen in 2024. Dit bedrag (€ 85,3 miljoen) is naar latere jaren geschoven. Daarnaast is uit de jaren 2030-2035 per saldo juist € 390,3 miljoen naar de periode 2025-2029 geschoven. De schuiven worden voornamelijk veroorzaakt door actualisaties van planningen voor de OV-Terminal 1,2 en 3 en vanwege de aanbestedingen Knooppunt De Nieuwe Meer en voorbereidingen op de start aanbestedingen van Tunnel A10 en Knooppunt Amstel.

17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
De verlaging van het artikelonderdeel in 2023 van € 13,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo over 2022 (- € 34,2 miljoen) en de afrekening voorschotten ProRail (€ 19,8 miljoen).

Saldo 2022
In 2023 is het nadelig saldo uit 2022 (- € 34,9 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 34,9 miljoen meer is uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. Op de projecten is per saldo € 2,2 miljoen meer uitgegeven. Er stond een overprogrammering van € 32,7 miljoen op dit artikelonderdeel, waardoor het nadelig saldo op € 34,9 miljoen is uitgekomen.

Afrekening voorschotten ProRail
Het betreft de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail over de tweede helft van 2022. In lijn met comptabele wetgeving wordt dit in 2023 als ontvangst verantwoord. Om het uitgavenbudget in stand te houden worden tegelijkertijd de uitgaven opgehoogd.

In de jaren 2023 tot en met 2027 vinden er overboekingen plaats van het planstudiebudget naar het aanlegbudget. Dit heeft te maken een faseovergang van planuitwerking naar realisatie van de deelprojecten Nijmegen en West-entree. In 2023 gaat het om een bedrag van € 10 miljoen, in 2024 om € 49 miljoen, in 2025 om € 54,1 miljoen, in 2026 om € 37 miljoen en in 2027 om € 26 miljoen.

17.09 Ontvangsten
De lagere ontvangsten van € 3,2 miljoen in 2023 wordt voornamelijk veroorzaakt door actualisatie van de ontvangsten (- € 36 miljoen), de technische verwerking van het saldo over 2022 (€ 9,7 miljoen) en terugbetalingen van ProRail (€ 23,4 miljoen).

Saldo 2022
In 2023 is het saldo uit 2022 (€ 9,7 miljoen) technisch verwerkt. Dit betekent dat in 2022 € 9,7 miljoen minder is ontvangen dan oorspronkelijk begroot. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat een bijdrage van de gemeente Amsterdam en de stadsregio Amsterdam is gekoppeld aan de daadwerkelijke uitgaven. Door de lagere uitgaven in 2022 zijn de ontvangsten neerwaars bijgesteld met € 5 miljoen en doorgeschoven naar 2023 en verder. Daarnaast wordt het ontvangstenbudget opgehoogd met € 4,8 miljoen naar aanleiding van EU subsidies die in 2022 werden verwacht, maar niet in 2022 zijn ontvangen. De verwachte ontvangsten schuiven daardoor door naar 2023.

Actualisatie ontvangsten
Bij de 1e suppletoire begroting is de raming van de ontvangsten Zuidasdok geactualiseerd. Het gaat hierbij om een correctieverdeling van de ontvangsten tussen Amsterdam en de Stadsregio Amsterdam. De cijfers zijn geactualiseerd op basis van de meest recente overeenkomsten met de gemeente en stadsregio. Er schuift in de jaren 2023-2027 per saldo € 142,2 miljoen naar latere jaren.

Afrekening voorschotten ProRail
Het betreft hier de terugbetaling van de te hoge bevoorschotting aan ProRail van het 2e haljaar 2022 (€ 23,4 miljoen). In lijn met CW2001 wordt dit in 2023 als ontvangst verantwoord.

3.7 Artikel 18 Overige uitgaven en ontvangsten

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 18 Overige uitgaven en ontvangsten (bedragen x € 1.000)

18	Overige uitgaven en ontvangsten	Ontwerp-begroting 2023 (1)	Mutaties via NvW amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2023 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen					**25.268**	**25.268**				
Uitgaven					**25.150**	**25.150**				
waarvan juridisch verplicht										
18.06	**Externe veiligheid**				**3.335**	**3.335**				
18.08	**Netwerkoverstijgende kosten**				**21.815**	**21.815**				
18.08.01	*Apparaatskosten RWS*									
18.08.02	*Overige netwerkoverstijgende kosten*									
18.08.03	*Afroming eigen vermogen Rijkswaterstaat*				**21.815**	**21.815**				
18.12	**Nader toe te wijzen BenO en Vervanging**									
18.12.01	*Beheer en onderhoud*									
18.12.02	*Vervanging*									
Ontvangsten					**310.546**	**310.546**				
18.09	**Ontvangsten**				**19.308**	**19.308**				
18.10	**Saldo van de afgesloten rekeningen**				**291.238**	**291.238**				

Toelichting
Verplichtingen
Het verplichtingenbudget is in 2023 verhoogd met € 25,3 miljoen als gevolg van de toevoeging van het surplus Eigen vermogen RWS 2023 (€ 19,3 miljoen). Daarnaast is het saldo 2022 technisch verwerkt (€ 5,8 miljoen). In 2022 zijn er voor externe veiligheid € 3,5 miljoen minder verplichtingen aangegaan. Daarnaast is het surplus van het eigen vermogen van RWS over 2022 afgeroomd met € 2,5 miljoen.

Uitgaven
18.06 Externe veiligheid
Dit artikelonderdeel is in 2023 verhoogd met € 3,3 miljoen als gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022. In 2022 waren er lagere uitgaven ten behoeve van externe veiligheid, waardoor er € 3,3 miljoen is doorgeschoven naar 2023. Dit saldo wordt in 2023 aan dit artikelonderdeel toegevoegd, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijven.

18.08 Netwerkoverstijgende kosten
Dit artikelonderdeel is verhoogd met € 21,8 miljoen. Dit betreft de afroming van het surplus van het eigen vermogen RWS over 2022 (€ 19,3 miljoen). Daarnaast zijn de afgeroomde middelen over 2021 niet tot besteding gekomen in 2022 (€ 2,5 miljoen). Deze middelen schuiven met de technische verwerking door naar 2023, zodat de meerjarige budgetten gelijk blijven.

18.09 Ontvangsten
18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen
Het saldo van de afgesloten rekeningen over 2023 bedraagt € 291,2 miljoen. Dit betreft de verrekening van het saldo 2022 en wordt toegevoegd aan de begroting 2023, zodat de omvang van de budgetten meerjarig ongewijzigd blijven.

3.8 Artikel 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van uitvoering

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 19 Bijdragen andere begrotingen Rijk (bedragen x € 1.000)

19	Bijdragen andere begrotingen Rijk	Ontwerp-begroting 2022 (1)	Mutaties via NvW en amende-menten (2)	Vast-gestelde begroting 2022 (3)=(1+2)	Mutaties 1e supple-toire begroting (4)	Stand 1e supple-toire begroting (5)=(3+4)	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026
Ontvangsten		**8.416.715**		**8.416.715**	**– 118.934**	**8.297.781**	**– 41.458**	**– 17.158**	**668.433**	**652.762**
19.09	**Ten laste van begroting IenW**	**8.416.715**		**8.416.715**	**– 118.934**	**8.297.781**	**– 41.458**	**– 17.158**	**668.433**	**652.762**

Toelichting
De neerwaartse bijstelling van de ontvangsten wordt voornamelijk veroorzaakt door overboekingen naar de beleidsbegroting Hoofdstuk XII. De belangrijkste overboekingen worden toegelicht in paragraaf 2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties.

Tabel 13 Artikel 11

11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen		**2.750**	**17.100**	**4.111**	**223.903**	**368.275**	**644.736**	**554.517**	**409.001**	**260.716**	**99.793**				
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		0	0	45.096	80.000	200.000	250.000	260.000	300.000	300.000	300.000	678.704	8.000	258.215	152.000
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**2.750**	**17.100**	**49.207**	**303.903**	**568.275**	**894.736**	**814.517**	**709.001**	**560.716**	**399.793**	**678.704**	**8.000**	**258.215**	**152.000**
Afrekening H2 2022 ProRail	1.544	1.544													
Bijdrage derden 2023 Verkenningen	38.300								6.000	6.000	6.000	6.000	7.000	7.300	
Kasschuiven 2023 Verkenningen	0	– 1.579	– 12.256	48.704	– 179.614	– 463.602	– 637.657	– 178.514	98.961	322.911	462.655	– 43.587	412.000	141.578	30.000
Netwerkopgaven Wegen	55.000							13.750	13.750	13.750	13.750				
Overboeking planuitwerking naar verkenningen	35	35													
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	42.996	22	130	26	1.545	2.740	3.446	4.838	3.119	2.585	798	0	0	2.959	20.788
Saldo 2022 Verkenningen	2.019	2.019													
Vervanging Rozenoordbrug	– 90.000												– 45.000	– 45.000	
Woningbouwmiddelen - Netwerkopgaven Spoor	60.000	1.000	1.000	1.000	2.000	2.000	5.000	15.000	20.000	10.000	3.000				
Woningbouwmiddelen - Schaalsprongen en Bovenlokaal	600.000		5.000	5.000	5.000	10.000	10.000	100.000	125.000	125.000	100.000	80.000	35.000		
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**3.041**	**– 6.126**	**54.730**	**– 171.069**	**– 448.862**	**– 619.211**	**– 44.926**	**266.830**	**480.246**	**586.203**	**42.413**	**409.000**	**106.837**	**50.788**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 11.01 Verkenningen		**5.791**	**10.974**	**103.937**	**132.834**	**119.413**	**275.525**	**769.591**	**975.831**	**1.040.962**	**985.996**	**721.117**	**417.000**	**365.052**	**202.788**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen															
Saldo 2022 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen	672	672													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**672**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 11.02 Korte termijn mobiliteitsmaatregelen		**672**													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 11.03 Reserveringen		**1.088.035**	**1.178.607**	**1.472.970**	**1.192.247**	**1.288.102**	**1.322.560**	**1.261.358**	**1.442.800**	**1.279.208**	**919.208**	**732.208**	**224.370**	**117.028**	**136.216**
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		– 6.601	– 8.495	– 60.000	– 80.000	– 200.000	– 250.000	– 301.700	– 348.250	– 361.265	– 300.000	– 554.904			

Tabel 14 Artikel 12

12 Hoofdwegennet	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		**4.478**	**4.266**	**4.159**	**4.168**	**4.159**	**4.159**	**4.168**	**4.168**	**4.168**	**4.168**	**4.168**	**4.168**	**4.168**	**4.168**
HXII: Feedbackloop NTM	320	107	107	106											
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	466	36	34	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33	33
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**143**	**141**	**139**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**	**33**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 12.01 Exploitatie		**4.621**	**4.407**	**4.298**	**4.201**	**4.192**	**4.192**	**4.201**	**4.201**	**4.201**	**4.201**	**4.201**	**4.201**	**4.201**	**4.201**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		**1.135.979**	**1.228.776**	**698.813**	**498.495**	**1.371.067**	**742.576**	**590.563**	**618.164**	**780.550**	**780.550**	**816.988**	**848.038**	**884.842**	**863.689**
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023														60.000	
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**1.135.979**	**1.228.776**	**698.813**	**498.495**	**1.371.067**	**742.576**	**590.563**	**618.164**	**780.550**	**780.550**	**816.988**	**848.038**	**944.842**	**863.689**
Aanpak verkeersveiligheid Rijks-N-wegen	25.579	25.000	579												
Aanvullend budget A16 Rotterdam	– 83.000	– 10.982	– 18.281	– 46.000	– 7.737										
Kasschuiven 2022 Onderhoud en Vernieuwing	0	– 65.996	55.043	66.774	87.502	75.932	189.855	124.522	92.746	27.046	10.349	692	– 231.791	– 380.595	– 52.079
Overboeking VenR project A7-draaibruggen Den Oever	7.452	277	213	3.361	2.255	1.346									
Overboekingen BenO 2023	– 69.967	– 2.470	– 6.540	– 20.636	– 19.150	– 10.084	– 9.882	– 4.068	– 434	4.273	5.371	5.210	5.210	– 5.073	– 11.694
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	94.866	8.856	9.673	11.220	6.387	5.129	5.121	4.134	4.551	6.244	6.244	6.535	6.784	7.079	6.909
Saldo 2022 Onderhoud en Vernieuwing	97.854	97.854													
Verrekening herstelmaatregelen hoogwater Limburg MF	1.461	1.461													
Vervanging Rozenoordbrug	90.000												45.000	45.000	
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**54.000**	**40.687**	**14.719**	**69.257**	**72.323**	**185.094**	**124.588**	**96.863**	**37.563**	**21.964**	**12.437**	**– 174.797**	**– 333.589**	**– 56.864**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 12.02 Onderhoud en vernieuwing		**1.189.979**	**1.269.463**	**713.532**	**567.752**	**1.443.390**	**927.670**	**715.151**	**715.027**	**818.113**	**802.514**	**829.425**	**673.241**	**551.253**	**806.825**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling		**714.418**	**1.113.186**	**1.124.159**	**1.159.608**	**891.570**	**1.225.505**	**809.373**	**587.039**	**832.067**	**396.672**	**561.506**	**1.022.902**	**573.354**	**267.489**
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		– 90.500												257.000	
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 12.03 Ontwikkeling na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**623.918**	**1.113.186**	**1.124.159**	**1.159.608**	**891.570**	**1.225.505**	**809.373**	**587.039**	**832.067**	**396.672**	**561.506**	**1.022.902**	**830.354**	**267.489**
Aanpak verkeersveiligheid Rijks-N-wegen naar Onderhoud en vernieuwing	– 25.579	– 25.000	– 579												
Aanvullend budget Projecten voor prijsstijgingen 2022	127.500	118.500	9.000												
Alternatieve tank- en laadinfra	19.250			19.250											
Beheer Talking Traffic 2023	– 1.348	– 1.348													
Bijdragen derden 2023 Ontwikkeling	– 1.943	– 5.177	2.000	1.035		199									
BTW-Compensatiefonds: Terugbetalingsverzoek A58 Goes	1.243	1.243													

Tabel 15 Artikel 13

13 Spoorwegen	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		**1.990.766**	**1.974.893**	**1.968.690**	**1.570.185**	**1.635.044**	**1.439.812**	**1.464.555**	**1.610.523**	**1.630.035**	**1.672.155**	**1.761.286**	**1.860.699**	**1.834.041**	**1.979.713**
Afkoopsom Havenbedrijf Rotterdam	– 14.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000	– 1.000
Overboeking EOV-kosten	13.491	8.148	5.343												
HXII: Spoorgoederenvervoer	– 8.000	– 8.000													
Kasschuif 2023 Exploitatie onderhoud en vernieuwing	0	– 76.645	33.446	43.199											
Overboeking apparaatskosten ProRail	1.452	484	484	484											
Overboeking HSL Zuid	– 4.116		– 1.029	– 1.029	– 1.029	– 1.029									
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	195.137	15.926	15.799	15.750	12.561	13.080	11.518	11.716	12.884	13.040	13.377	14.090	14.886	14.672	15.838
Saldo 2022 Exploitatie onderhoud en vernieuwing	42.352	42.352													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**– 18.735**	**53.043**	**57.404**	**10.532**	**11.051**	**10.518**	**10.716**	**11.884**	**12.040**	**12.377**	**13.090**	**13.886**	**13.672**	**14.838**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 13.02 Exploitatie onderhoud en vernieuwing		**1.972.031**	**2.027.936**	**2.026.094**	**1.580.717**	**1.646.095**	**1.450.330**	**1.475.271**	**1.622.407**	**1.642.075**	**1.684.532**	**1.774.376**	**1.874.585**	**1.847.713**	**1.994.551**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling		**506.053**	**444.210**	**349.614**	**322.018**	**278.638**	**251.042**	**170.206**	**134.112**	**83.145**	**103.625**	**234.990**	**64.995**	**120.878**	**66.977**
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		138.000										– 123800			
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 13.03 Ontwikkeling na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**644.053**	**444.210**	**349.614**	**322.018**	**278.638**	**251.042**	**170.206**	**134.112**	**83.145**	**103.625**	**111.190**	**64.995**	**120.878**	**66.977**
Afrekening H2 2022 ProRail	41.165	41.165													
BZK: indexering terugstorting DU Provincies	86.604	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186
HXII: BDU 2023	– 197	– 197													
HXII: Lelylijn	– 169	– 169													
HXII: Programma Minder Hinder	10.000	10.000													
Kasschuiven 2023 Ontwikkeling	0	– 253.024	– 140.337	116.512	190.402	333.019	400.108	– 25.643	– 6.451	16.386	– 465.425	87.143	– 451.399	– 32.816	231.525
Meekoppelkans ProRail	30	30													
Schoon Emissieloos Bouwen ProRail	4.275	4.275													
Overboeking Beter Benutten Last Mile Spoor	1.400	1.000	400												
Overboeking Beschikbaarheidsvergoeding	– 95	– 95													
Overboeking BOV	– 1.416	– 1.416													
Overboeking EOV-kosten	– 45	– 45													
Overboeking Eurostar UK-terminal	20.000													20.000	
Overboeking HSL Zuid	4.116		1.029	1.029	1.029	1.029									
Overboeking Lage Zwaluwe en Indigo	8.960	1.700		7.260											
Overboeking Lelylijn	3.000	3.000													
Overboeking naar PHS Planuitwerking	– 1.640	– 551	– 1.089												
Overboeking planuitwerking naar verkenning	– 35	– 35													
Overboeking Programma 740 meter	90.000														90.000
Overboeking Spijkerpot	10.000	10.000													
Overboeking Studie- en Innovatie	3.006	3.006													
Overboeking Verkenning Oude Lijn	9.213			9.213											

Tabel 16 Artikel 14

14 Regionale infrastructuur en bereikbaarheids-programma's	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur		**3.290**	**37.740**	**70.569**	**69.070**	**10.408**	**17.392**								
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		– 10.899	8.495	14.904											
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**– 7.609**	**46.235**	**85.473**	**69.070**	**10.408**	**17.392**								
Kasschuiven 2023 Regionale infrastructuur	0	17.706	1.992	3.106	– 22.804										
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	1.507			241	833		433								
Saldo 2022 Regionale infrastructuur	331	331													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**18.037**	**1.992**	**3.347**	**– 21.971**		**433**								
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 14.01 Regionale infrastructuur		**10.428**	**48.227**	**88.820**	**47.099**	**10.408**	**17.825**								
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's															
Saldo 2022 Bereikbaarheidsprogramma's	8	8													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**8**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 14.03 Bereikbaarheidsprogramma's		**8**													
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		**3.290**	**37.740**	**70.569**	**69.070**	**10.408**	**17.392**								
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Regionale infrastructuur na verwerking nota van wijziging en amendementen		**– 7.609**	**46.235**	**85.473**	**69.070**	**10.408**	**17.392**								
Totaal Uitgaven stand eerste suppletoire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		**10.436**	**48.227**	**88.820**	**47.099**	**10.408**	**17.825**								
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten															
Saldo 2022 Ontvangsten	42	42													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**42**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 14.09 Ontvangsten		**42**													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's															
Totaal Ontvangsten stand eerste suppletoire wet 2023 Regionale infrastructuur en bereikbaarheidsprogramma's		**42**													

Tabel 17 Artikel 15

15 Hoofdvaarwegennet	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		**10.152**	**9.826**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**	**9.661**
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	1.084	81	79	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77	77
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**81**	**79**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**	**77**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 15.01 Exploitatie		**10.233**	**9.905**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**	**9.738**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		**591.958**	**744.527**	**704.055**	**352.138**	**270.351**	**241.556**	**224.286**	**202.278**	**317.978**	**332.437**	**350.732**	**423.300**	**395.642**	**395.642**
Kasschuiven 2023 Onderhoud en Vernieuwing	0	– 72.951	– 18.248	31.405	39.144	27.642					– 6.992				
Overboeking voor VenR project A7-draaibruggen Den Oever	– 7.452	– 277	– 213	– 3.361	– 2.255	– 1.346									
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	44.121	4.168	5.923	5.915	3.086	2.307	1.956	1.664	1.597	2.544	2.660	2.806	3.165	3.165	3.165
Saldo 2022 Onderhoud en Vernieuwing	39.622	39.622													
Verrekening herstelmaatregelen hoogwater Limburg MF	– 20.160	– 20.160													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**– 49.598**	**– 12.538**	**33.959**	**39.975**	**28.603**	**1.956**	**1.664**	**1.597**	**2.544**	**– 4.332**	**2.806**	**3.165**	**3.165**	**3.165**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 15.02 Onderhoud en vernieuwing		**542.360**	**731.989**	**738.014**	**392.113**	**298.954**	**243.512**	**225.950**	**203.875**	**320.522**	**328.105**	**353.538**	**426.465**	**398.807**	**398.807**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		**219.577**	**210.532**	**290.144**	**693.336**	**262.068**	**296.832**	**257.213**	**87.497**	**82.397**	**82.398**	**82.548**	**93.065**	**98.514**	**98.013**
Aanvullend budget NST kosten PFAS	14.400		14.400												
Aanvullend budget Beneden-Lek	600														600
Bijdragen derden Ontwikkeling	15.083	14.505		578											
Deel uitname BO MIRT Goederenvervoer	1.350	750	600												
EZK: Projectleider Buisleidingen	167	167													
EZK: Programma Noordzee Veiligheid Zeescheepvaart	18.124	3.346	3.499	3.746	3.796	3.737									
HXII: BOA-budget en capaciteit RWS	– 1.100	– 1.100													
HXII: Detacheringskosten DTS	– 312	– 117	– 117	– 78											
HXII: Digitale Transport Strategie	– 1.600	– 1.600													
HXII: Inhuur projectleider buisleidingen	– 290	– 290													
HXII: Kustwacht	37.800	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
HXII: Topsectoren Logistiek	– 2.216	– 2.216													
Kasschuiven 2023 Ontwikkeling	0	42.485	– 16.684	– 66.253	– 59.039	– 29.662	17.891	410	366	297	6.843	112	56.237	1.665	45.332
Opdracht Verruiming Twentekanalen fase II	47.800	1.800													46.000
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	22.229	1.490	987	1.006	5.962	2.015	979	3.572	1.545	1.471	1.480	580	352	395	395
Reservering pontje Ter Aa	20.000														20.000
Saldo 2022 Ontwikkeling	– 10.877	– 10.877													
Verkenning brug Kootstertille	608	608													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**51.651**	**5.385**	**– 58.301**	**– 46.581**	**– 21.210**	**21.570**	**6.682**	**4.611**	**4.468**	**11.023**	**3.392**	**59.289**	**4.760**	**115.027**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 15.03 Ontwikkeling		**271.228**	**215.917**	**231.843**	**646.755**	**240.858**	**318.402**	**263.895**	**92.108**	**86.865**	**93.421**	**85.940**	**152.354**	**103.274**	**213.040**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 15.04															

Tabel 18 Artikel 17

17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		**799**	**700**	**810**	**690**	**810**	**1.810**	**690**	**690**	**690**	**690**	**57.186**			
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	522	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	512			
Kasschuiven 2023 artikel 1706 PMR	0	– 455	200	111	7	13	13	7	7	7	7	83			
Saldo 2022 Project Mainportontwikkeling Rotterdam	1.342	1.342													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**888**	**201**	**112**	**8**	**14**	**14**	**8**	**8**	**8**	**8**	**595**			
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 17.06 Project Mainportontwikkeling Rotterdam		**1.687**	**901**	**922**	**698**	**824**	**1.824**	**698**	**698**	**698**	**698**	**57.781**			
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.07 ERTMS		**46.074**	**54.226**	**123.354**	**125.816**	**158.998**	**249.867**	**456.615**	**314.896**	**276.330**	**319.153**	**50.537**	**25.537**	**25.537**	**25.536**
Afrekening H2 2022 ProRail	3.551	3.551													
HXII: Apparaat ERTMS	2.607	1.113	1.494												
HXII: RVO	– 53	– 53													
Overboeking EOV-kosten	– 11.843	– 6.500	– 5.343												
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	18.543			18			413				5.322				12.790
Saldo 2022 ERTMS	– 20.467	– 20.467													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**– 22.356**	**– 3.849**	**18**			**413**				**5.322**				**12.790**
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 17.07 ERTMS		**23.718**	**50.377**	**123.372**	**125.816**	**158.998**	**250.280**	**456.615**	**314.896**	**276.330**	**324.475**	**50.537**	**25.537**	**25.537**	**38.326**
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		**183.980**	**157.212**	**77.265**	**119.759**	**155.136**	**149.941**	**100.965**	**107.531**	**44.223**	**27.868**				
Verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**27.545**	**27.545**	**27.545**	**27.545**	**27.545**	**27.545**	**69.245**	**183.255**	**196.270**	**135.005**	**317.005**	**108.160**	**37.785**	
Stand Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.08 Zuidasdok na verwerking nota van wijziging en amendementen OB 2023		**211.525**	**184.757**	**104.810**	**147.304**	**182.681**	**177.486**	**170.210**	**290.786**	**240.493**	**162.873**	**317.005**	**108.160**	**37.785**	
Bijdragen derden Zuidasdok	1.565					1		1	1.560	1	1	1			
Kasschuiven Megaprojecten Verkeer en Vervoer	0	– 79.356	– 5.950	162.745	74.570	92.198	99.073	46.996	– 116.758	– 12.735	23.013	– 137.851	– 108.160	– 37.785	
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	18.685	1.195	1.362	2.048	1.740	2.176	2.207	1.783	1.431	1.827	1.461	1.455			
Saldo 2022 Zuidasdok	36.166	36.166													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**– 41.995**	**– 4.588**	**164.793**	**76.310**	**94.375**	**101.280**	**48.780**	**– 113.767**	**– 10.907**	**24.475**	**– 136.395**	**– 108.160**	**– 37.785**	
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 17.08 ZuidasDok		**169.530**	**180.169**	**269.603**	**223.614**	**277.056**	**278.766**	**218.990**	**177.019**	**229.586**	**187.348**	**180.610**			
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 17.10 Programma Hoogfrequent Spoorvervoer		**168.809**	**139.159**	**208.484**	**270.482**	**302.400**	**408.461**	**338.338**	**151.938**	**113.677**	**106.885**	**78.865**	**36.753**	**36.756**	**36.753**
Afrekening H2 2022 ProRail	19.801	19.801													
Overboeking EOV-kosten	– 187	– 187													
Overboeking naar PHS Planuitwerking	1.640	551	1.089												

Tabel 19 Artikel 18

18 Overige uitgaven en ontvangsten	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid															
Saldo 2022 Externe veiligheid	3.335	3.335													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**3.335**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 18.06 Externe veiligheid		**3.335**													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkoverstijgende kosten															
Afroming surplus eigen vermogen RWS	19.309	19.309													
Saldo 2022 Netwerkoverstijgende kosten	2.506	2.506													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**21.815**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 18.08 Netwerkoverstijgende kosten		**21.815**													
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Uitgaven stand eerste suppletoire wet 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		**25.150**													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten															
Afroming surplus eigen vermogen RWS	19.309	19.309													
Saldo 2022 afrondingen	– 1	– 1													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**19.308**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 18.09 Ontvangsten		**19.308**													
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen															
Voordelig saldo 2022	291.238	291.238													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		**291.238**													
Stand eerste suppletoire wet 2023 artikelonderdeel 18.10 Saldo van de afgesloten rekeningen		**291.238**													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Overige uitgaven en ontvangsten															
Totaal Ontvangsten stand eerste suppletoire wet 2023 Overige uitgaven en ontvangsten		**310.546**													

Tabel 20 Artikel 19

19 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 19.09 Ten laste van begroting IenW		**8.416.715**	**17.491.916**	**9.272.269**	**8.463.853**	**7.986.526**	**8.466.736**	**7.786.269**	**7.101.524**	**7.378.693**	**6.328.411**	**6.242.725**	**5.961.587**	**6.544.080**	**6.766.784**
BTW-Compensatiefonds: Terugbetalingsverzoek A58 Goes	1.243	1.243													
BZK: indexering terugstorting DU Provincies	86.604	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186	6.186
CA-middelen - Instandhouding	9.973.426				707.563	699.083	699.094	614.460	761.956	943.542	985.704	1.070.545	1.166.817	1.140.025	1.184.637
CA-middelen - Schoon Emissieloos Bouwen	15.000	13.442	1.558												
EZK: Programma Noordzee Veiligheid Zeescheepvaart	18.124	3.346	3.499	3.746	3.796	3.737									
EZK: Projectleider Buisleidingen	167	167													
HXII: Agentschapsbijdrage RVO	– 977	– 977													
HXII: Agentschapsbijdrage RWS	– 4.889	– 1.544	– 1.490	– 1.855											
HXII: Apparaat ERTMS	2.607	1.113	1.494												
HXII: Apparaat Tijdelijke Tolheffing	– 1.782	– 1.782													
HXII: Apparaat WOMO	– 17.000	– 2.000	– 3.000	– 3.000	– 3.000	– 3.000	– 3.000								
HXII: Apparaat Vrachtwagenheffing	– 5.267	– 2.513	– 2.754												
HXII: BDU 2023	– 13.548	– 13.548													
HXII: Bijdrage CN	– 7.524	– 1.830	– 5.694												
HXII: BOA-budget en capaciteit RWS	– 1.100	– 1.100													
HXII: Container Achterland Verbinding	– 300	– 300													
HXII: Detacheringskosten DTS	– 312	– 117	– 117	– 78											
HXII: Digitale Transport Strategie	– 1.600	– 1.600													
HXII: Feedbackloop NTM	320	107	107	106											
HXII: Hergebruik en recyclaat Bouwmateriaal	2.800	342	1.250	1.208											
HXII: Inhuur	– 3.584	– 834		– 1.000	– 1.000	– 750									
HXII: Klimaatenveloppe tranche 2022-2024	6.000	3.000	3.000												
HXII: Kustwacht	37.800	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
HXII: Lelylijn	– 169	– 169													
HXII: MONO zakelijk 2023	600	200	200	200											
HXII: Nationaal Programma Landelijk Gebied	1.055	211	211	211	211	211									
HXII: Opdracht Data en Diensten	– 22.000		– 2.500	– 7.000	– 7.000	– 5.500									
HXII: Opdracht Heavy Duty Laadpleinen	7.350	2.280	4.780	290											
HXII: Opdracht NDW netwerkregistratie	267	267													
HXII: Opdracht nieuwe concessies	– 2.610	– 2.250	– 360												
HXII: RWS bijdrage aan aandeel GDI	– 13.930	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995	– 995
HXII: Programma Minder Hinder	10.000	10.000													
HXII: Schoon Emissieloos Bouwen	– 1.680	– 210	– 210	– 210	– 210	– 210	– 210	– 210	– 210						
HXII: Serviceproviders	– 10.500	– 3.700	– 3.500	– 3.300											
HXII: Opdrachten RVO	– 289	– 289													
HXII Opdrachten MenG	– 4.100	– 600	– 700	– 700	– 700	– 700	– 700								
HXII: Personele uitgaven MenG	– 5.000	– 500	– 1.500	– 1.500	– 1.500										
HXII: RWS - Programmering Rijkswegen	– 350	– 350													
HXII: Schone Lucht Akkoord	– 1.750	– 1.750													
HXII: Spoorgoederenvervoer	– 8.000	– 8.000													
HXII: Subidies Fiets	– 2.044	– 511	– 511	– 511	– 511										

4.2 Bijlage 2: Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de aanlegprojecten alsmede de programma's voor planning en studies opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

– van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
– van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project. De stand «vorig projectbudget» betreft de stand in de Slotwet 2022. De stand «vorig kasbudget» betreft de stand Ontwerpbegroting 2023.

Artikel 11 Verkenningen, reserveringen en investeringsruimte

Tabel 21 Projectoverzicht behorende bij 11.01: Verkenningen (bedragen x € 1 miljoen)

Verkenningen (11.01)	Projectbudget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	
Projecten Noordwest-Nederland					
A9 Rottepolderplein	34	35	2021	2021	
Amsterdam Zuid 3e perron	372	181	nnb	nnb	1
OV Wonen Utrecht	765	162	nnb	nnb	2
OV Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer	2.439				3
A27 Zeewolde-Eemnes	23	23	nnb	nnb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
A15 Papendrecht-Gorinchem	778	772	2021	2021	
Oeververbinding Rotterdam	268	211	Regio	Regio	4
A16 Van Brienenoordcorridor	55				
Projecten Zuid-Nederland					
A2 Den Bosch-Deil	891	984	2021	2021	
A58 Breda-Tilburg	59	59	2021	2021	
Spoorhub Den Bosch	130	69	nnb	nnb	5
Projecten Oost-Nederland					
A50 Bankhoeven-Paalgraven	75	74	nnb	nnb	
N35 Wijthmen-Nijverdal	109	108	nnb	nnb	
Totaal verkenningsprogramma	**5.998**	**2.678**			
Begroting (MF 11.01)	**5.998**	**2.678**			

1. Amsterdam Zuid 3e perron: In de BO MIRT brief (TK 36 200, nr. 9) is aan de Kamer gemeld dat € 148,8 miljoen van Multimodale Knoop Schiphol (MKS) over wordt geheveld naar het project derde perron Amsterdam Zuid. Tevens is de bijdrage van de regio ad € 55,3 miljoen toegevoegd alsmede € 9,2 miljoen vanuit de generieke investeringsruimte. Ten behoeve van de planuitwerkingskosten is € 25 miljoen overgeboekt naar het planuitwerkingsprogramma (MF 13.03.04).
2. OV Wonen Utrecht: Op basis van de BO MIRT afspraken 2022 is uit de reservering woningbouwmiddelen ten behoeve van de ontsluiting Groot Merwede € 600 miljoen toegevoegd. De regio reserveert aanvullend een taakstellend budget van € 245 miljoen. Het totaal te reserveren bedrag komt dan uit op € 1,2 miljard.
3. OV Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer: In de Kamerbrief BO MIRT november 2022 en moties en toezeggingen MIRT (Kamerstuk 36200-A, nr. 9) is gemeld dat er afspraken zijn gemaakt over onder andere de OV-verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer en de Metroringlijn Amsterdam tot de Hemknoop. Dit betreft een dekking uit het Nationaal Groeifonds ad € 2,3 miljard en de vrije investeringsruimte van € 392 miljoen. Er is € 90 miljoen aan deze reservering onttrokken.

Daarnaast is bestuurlijk de afspraak gemaakt dat de kosten voor vervanging van de huidige Rozenoordbrug (€ 90 miljoen) wordt gedekt uit de reservering voor de Verkenning OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer. Ook wordt er (tijdelijk) € 99 miljoen onttrokken voor het oplossen van de spanning op de aanbesteding Knooppunt Nieuwe Meer (KNM). Daarnaast wordt voor de bijdrage Transitievangnet OV (TVOV) € 75 miljoen onttrokken. Dit wordt tijdelijk voorgefinancierd uit de beschikbare middelen voor de OV-verbinding Amsterdam-Haarlemmermeer.

4. Oeververbinding Rotterdam: conform BO MIRT afspraken is er € 55 miljoen toegekend.
5. Spoorhub Den Bosch: Op basis van de BO MIRT afspraken 2022 is uit de reservering woningbouwmiddelen € 60 miljoen toegevoegd aan de verkenning Den Bosch. Voor 's-Hertogenbosch is inmiddels de verkenning gestart voor aanpassing en uitbreiding van het station, de spoorcapaciteit, een nieuwe fietsenstalling en aansluitend busvervoer.

Tabel 22 Projectoverzicht behorende bij 11.02: Korte termijn maatregelen (bedragen x € 1 miljoen)

Korte termijn maatregelen (11.02)	Budget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	
Projecten Nationaal					
Korte termijn aanpak files	1	1			
Totaal korte termijn maatregelen	**1**	**1**			
Begroting (MF 11.02)	**1**	**1**			

Tabel 23 Projectoverzicht behorende bij 11.03: Reserveringen (bedragen x € 1 miljoen)					
Reserveringen en gebiedsprogramma's (11.03)	Projectbudget		Voorkeursbeslissing		Toelichting
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	
Gebiedsprogramma's					
Projecten Noordwest-Nederland					
Gebiedsprogramma Amsterdam	0	153	nnb	nnb	1
Programma SBaB	7	7			
Projecten Zuidwest-Nederland					
Stedelijk Openbaar Vervoer Den Haag-Rotterdam	313	104	nnb	nvt	2
Reserveringen					
Beheer en onderhoud Caribisch Nederland	64	77	nvt	nvt	3
Spoorgoederenvervoer	6	6	nvt	nvt	
ERTMS	695	583	nvt	nvt	
Slimme en duurzame mobiliteit	140	187	nvt	nvt	4
Schone Lucht Akkoord	6	8	nvt	nvt	
Strategisch Plan Verkeersveiligheid	196	194	nvt	nvt	
Maatregelenpakket Zeeland	59	66	nvt	nvt	5
Knooppuntontwikkeling Lelylaan	47	48	nvt		
Robuuste Hoofdvaarwegen	162	161	nvt		
Goederenvervoercorridors	40	71	nvt		
Internationaal spoorvervoer			nvt		
Reservering Stikstof	134	150	nvt		6
Modaliteitspecifieke keuzes	22	45	nvt		
Strategisch Capaciteitsmanagement			nvt		
Reserveringen Coalitieakkoord					
Lelylijn	6	9	nvt		7
Peiler Infrastructuur (voormalig NGF)	1.699	3.350	nvt		
Ontsluiting woningbouw	88	7.485	nvt		
Oude lijn	680				8
RegioExpres	80				9
EurregioRail	30				10
Rotterdam HOV verbinding	625				11
Station Groningen Suiker	89				12
Brainport Eindhoven	469				13
Bereikbaarheid WOMO HWN	355				
Instandhouding	988	961	nvt		14
Afrondingen					
Totaal reserveringen	**7.000**	**13.665**			
Begroting (MF 11.03)	**7.000**	**13.665**			

1. Gebiedsprogramma Amsterdam: er is € 153 miljoen conform afspraken Nota van wijziging (Kamerstukken, 36200-A-13) overgeheveld naar het project Zuidasdok.
2. Stedelijk Openbaar Vervoer Den Haag-Rotterdam: Er is € 213 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen toegevoegd aan de verkenning stedelijk OV Den Haag Rotterdam. Daarnaast is er € 5,4 miljoen overgeboekt naar HXII ten behoeve van de bijdrage BDU aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.
3. Beheer en onderhoud Caribisch Nederland: Er is € 11 miljoen overgeboekt naar Hoofdstuk XII voor beheer en onderhoud op Bonaire (€ 7 miljoen) en Saba (€ 4 miljoen).
4. Slimme en duurzame mobiliteit: er is € 47 miljoen overgeboekt naar Hoofdstuk XII ten behoeve van opdrachten, specifieke uitkeringen en BDU-bijdragen op het gebied van slimme en duurzame mobiliteit.

5. Maatregelenpakket Zeeland: Er is € 2,3 miljoen uit de reservering Maatregelenpakket Zeeland overgeboekt naar het studie- en innovatiebudget ter dekking van een aanvullende subsidieaanvraag voor de startkosten van het project Rail Gent Terneuzen. Daarnaast is er voor het programma Wind in de Zeilen € 6,8 miljoen, overgeboekt vanuit de reservering naar planuitwerking in verband met een ingediende subsidieaanvraag.
6. Reservering Stikstof: er is € 16 miljoen overgeheveld worden naar een nieuwe budgetplaats om de reserveringen van het Stikstof budget overzichtelijk te houden.
7. Lelylijn: Ten behoeve van de voorbereidingskosten is € 3 miljoen overgeboekt naar het planuitwerkingsprogramma (MF 13.03.04).
8. Oude lijn: In het BO-MIRT van 10 november 2022 hebben Rijk en regio afgesproken dat de MIRT-Verkenning Oude Lijn wordt gestart (€ 680 miljoen).
9. RegioExpres: Dit betreft de toevoeging van € 80 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen. In het BO MIRT van november 2022 hebben Rijk en regio naar aanleiding het vastgestelde voorkeursalternatief (december 2021) afspraken gemaakt over realisatie van de RegioExpres per 2027.
10. EurregioRail: Dit betreft de toevoeging van € 30 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen. In het BO MIRT van november 2022 hebben Rijk en regio afspraken gemaakt voor de opdrachtverlening aan ProRail voor de uitvoering van een verkenning naar de benodigde (infrastructurele) aanpassingen voor verbetering van de grensoverschrijdende spoorverbinding Zwolle-Twente-Münster.
11. Rotterdam HOV verbinding: Dit betreft de toevoeging van € 625 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen. In het BO MIRT van november 2022 hebben Rijk en regio het Voorkeursalternatief vastgesteld bestaande uit een multimodale brugverbinding met een nieuwe HOV-verbinding met tramkwaliteit van Kralingse Zoom naar Zuidplein; Station Stadionpark; een hoogwaardige busverbinding van Centraal Station naar Zuidplein via de Maastunnel.
12. Station Groningen Suiker: Dit betreft de toevoeging van € 88,6 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen. In het BO MIRT van november 2022 hebben Rijk en regio in het kader van de woningbouwgelden afspraken gemaakt over de ontsluiting van de woningbouwrealisatie in Groningen bij De Suikerzijde.
13. Brainport Eindhoven: Dit betreft de toevoeging van € 469 miljoen uit de reservering woningbouwmiddelen. Rijk en regio zijn inmiddels voor de OV-knoop brainportregio Eindhoven een integrale MIRT-verkenning gestart voor de aanpak van het spoorknooppunt en de daar direct aan grenzende multimodale knoop.
14. Instandhouding: dit betreft de reservering instandhouding voor het restdeel BenO 2025 en VenR voor de jaren 2026 t/m 2030. De middelen zijn overgeboekt vanuit de Aanvullende Post.

Artikel 12 Hoofdwegennet

Tabel 24 Projectoverzicht behorende bij 12.03.01 Aanlegprogramma (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma hoofdwegennet (12.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Kleine projecten / Afronding projecten	27	10	78	65			1
Programma snelheidsaanpassing	0	1	55	55			
Programma aansluitingen	5	0	132	132			

Aanlegprogramma hoofdwegennet (12.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Quick Wins Wegen	0	0	12	12			
ZSM 1+2 (spoedwet wegverbreding)	1	1	1.477	1.477	2016	2016	
Projecten Noordwest-Nederland							
A10 Amsterdam praktijk-proef FES	0	0	41	41	2018	2018	
A10 Knooppunten De Nieuwe Meer en Amstel (Zuidas)	18	30	652	590	2032-2036	2032-2036	2
A1/A6/A9 Schiphol-Amsterdam-Almere	34	23	1.199	1.197	2027	2027	
A1 Bunschoten-Knooppunt Hoevelaken	0	0	19	19	2015	2015	
A2 Holendrecht - Oudenrijn	0	0	1.210	1.210	2012	2012	
A9 Badhoevedorp	21	21	306	305	2017	2017	
N50 Ens - Emmeloord	0	0	19	19	2016	2016	
Projecten Zuidwest-Nederland							
A15 Papendrecht-Sliedrecht	2	0	22	22	2021	2021	
A4-A44 Rijnlandroute	9	96	550	549	Regio	Regio	
A4 Burgerveen - Leiden	0	0	541	541	2015	2015	
A4 Delft - Schiedam	0	0	642	642	2015	2015	
A4 Vlietland / N14	0	0	16	16	2020	2020	
N57/N59 EuroRAP (verkeersveiligheid)	12	9	18	18	n.t.b.	2024	
N61 Hoek-Schoondijke	0	0	111	111	2015	2015	
Projecten Zuid-Nederland							
A2 Passage Maastricht	1	1	685	685	2016	2016	
A4 Dinteloord-Bergen op Zoom	0	0	260	260	2014	2014	
A76 Aansluiting Nuth	0	0	61	61	Regio	Regio	
A27 Houten Hooipolder	0	79	0	1.932	2029-2031	2029-2031	3
A2 Het Vonderen-Kerensheide	23	13	341	337	2025-2027		
Reservering A2 Het Vonderen-Kerensheide	0	0	109	0			4
Projecten Oost-Nederland							
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	8	51	656	658	n.t.b.	n.t.b.	
A1 Apeldoorn - Azelo: fase 1 en fase 2a	64	86	478	479	2023-2025	2023-2025	
A1 Apeldoorn Zuid - Beekbergen	0	0	29	29	2017	2017	
A50 Ewijk - Valburg	0	0	269	269	2017	2017	
N35 Combiplan Nijverdal	1	1	319	319	2015	2015	
N35 Wijthmen - Nijverdal	4	4	23	23	2018	2018	
N35 Zwolle - Wijthmen	1	1	50	50	2018	2018	
Projecten Noord-Nederland							
A7 Zuidelijke Ringweg Groningen, fase 2	117	92	868	855	2025	2025	5
N31 Leeuwarden (De Haak)	1	0	221	221	2014	2014	
Overige maatregelen							
Fileaanpak	2	1	61	61			
Meer kwaliteit leefomgeving	1	1	157	157			
Meer veilig	18	18	114	115			
Afrondingen	1	1		2			
Totaal aanlegprogramma	**371**	**540**	**11.801**	**13.534**			
Uitgaven aanlegprogramma op MF 12.03.01 mbt planning- en studieprogramma	150	124					
Totaal aanlegprogramma	**521**	**664**					
Budget Aanleg (MF 12.03.01)	**699**	**502**					
Overprogrammering	**178**	**– 162**					

Toelichting

1. Het projectbudget is verhoogd als gevolg van het toevoegen van twee nieuwe opdrachten. Het betreft een opdracht voor onderzoek en aanleg van Heavy Duty Laadpleinen (€ 6,7 miljoen) en een opdracht toegevoegd voor tijdelijke maatregelen op de N50 (€ 4,3 miljoen). Het restant zijn overige kleine opdrachten.

2. Het projectbudget is verhoogd als gevolg van het gunnen van het project knooppunten De Nieuwe Meer. Hiervoor is aanvullend € 99 miljoen beschikbaar gesteld vanuit artikel 11.01 Verkenningen OV Amsterdam-Haarlemmermeer. Van de € 99 miljoen heeft € 47 miljoen betrekking op artikel 12 (inzake knooppunten). Daarnaast is € 10 miljoen toegevoegd omdat ook beheer- en onderhoudsmaatregelen in de uitvoering worden meegenomen.
3. Het volledige projectbudget wordt opgenomen onder artikel 12.04. De reden hiervoor is dat het een DBM-contract betreft (Design, Build, Maintain), waarin ook onderhoud is opgenomen.
4. Er is een aanvullende reservering van € 109 miljoen getroffen binnen artikel 12.03.01 vanwege de geplande gunning van de A2 Het Vonderen-Kerensheide en het door RWS geprognosticeerde tekort ten opzichte van het beschikbare projectbudget.
5. Er is € 18,5 miljoen overgeboekt vanuit de investeringsruimte op artikel 11.04 vanwege een overboeking inzake excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne. Daartegenover staat een verlaging van het projectbudget met € 6 miljoen als gevolg van een niet ontvangen ontvangst vanwege een Btw-dispuut.

Tabel 25 Projectoverzicht behorende bij 12.03.02 Planning en studies (bedragen x € 1 miljoen)

Planning en studies hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Aanleguitgaven op MF 12.03.01 mbt planning en studies	– 1.336	– 1.264	nvt	nvt	
Projecten Nationaal					
Beter Benutten	95	95	nvt	nvt	
Geluidsaneringprogramma – weg	531	528	nvt	nvt	
Kosten voorbereiding tol	109	112	nvt	nvt	
Lucht - weg (NSL hoofdwegennet)	2	2	nvt	nvt	
Reservering voor LCC	361	458	nvt	nvt	1
Snelfietsroutes	2	2	nvt	nvt	
Tolreservering Blankenburgverbinding en ViA15	13	121	nvt	nvt	2
Voorbereiding vrachtheffing	361	367	nvt	nvt	
Strategisch plan Verkeersveiligheid	267	266	nvt	nvt	
Verkeersveiligheid Rijks-N-wegen	185	207	nvt	nvt	3
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen	321	197	nvt	nvt	
Projecten Noordwest-Nederland					
A1/A28 Knooppunt Hoevelaken	1.145	1.137			
A12/A27 Ring Utrecht	1.651	1.640	*	*	
A7/A8 Corridor Amsterdam-Hoorn	505	353	ntb	2030-2032	4
A6 Almere Oostvaarders - Lelystad	137	107	*	*	5
Rijksbijdrage aan de Noordelijke Randweg Utrecht	198	196	Regio	Regio	
Stedelijke Bereikbaarheid Almere	30	30	Regio	Regio	
Projecten Zuidwest-Nederland					
A20 Nieuwerkerk a/d IJssel – Gouda	146	145	ntb	2028-2030	
A4 Leiden/Knooppunt Burgerveen - N14	330	248	ntb	2029-2031	6
A4 Haaglanden - N14	732	726	ntb	ntb	
Projecten Zuid-Nederland					
A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken	6	5			
N65 Vught - Haaren	88	88	Regio	Regio	
Programma SmartwayZ.NL: A67 Leenderheide-Geldrop	211	210	ntb	2030-2032	
Programma SmartwayZ.NL: InnovA58	585	459	nvt	2028-2030	7
Programma SmartwayZ.NL: ITS en Smart Mobility	10	10	nvt	nvt	
SmartWayZ.NL programmaorganisatie	1	0	nvt	nvt	8
Projecten Oost-Nederland					
A1/A30 Barneveld	90	89	ntb	ntb	

Planning en studies hoofdwegennet (12.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
N35 Nijverdal - Wierden	120	119	*	*	
N35 Raalte	14	14	nvt	nvt	
N50 Kampen – Kampen Zuid	16	16	*	*	
Reservering terugbetaling voorfinanciering A1 Apeldoorn - Azelo	36	32	nvt	nvt	
Verkeersmaatregelen A28	32	32	nvt	nvt	
A1/A35 Azelo-Buuren	5	5	nvt	nvt	
Projecten Noord-Nederland					
N33 Zuidbroek-Appingedam	110	110	*	*	
Overige projecten en reserveringen	308	173			
Projecten in voorbereiding					
Projecten Nationaal					
Studiebudget Verkenningen / MIRT onderzoeken					
Programma DUMO					
Programma Fiets					
Strategisch plan Verkeersveiligheid					
Afrondingen					
Totaal programma planning en studies	**7.417**	**7.035**			
Begroting (MF 12.03.02)					

Toelichting

1. Dit betreft een overboeking van de gereserveerde onderhoudsbudgetten voor areaalgroei ten behoeve van projecten die in realisatie zijn gegaan. Het gaat hierbij om de A27 Houten-Hooipolder, A2 Het Vonderen-Kerensheide, A1 Apeldoorn -Azelo (Fase 2) en A15 Papendrecht-Sliedrecht.
2. Tijdens de begrotingsbehandeling zijn meerdere amendementen ingediend met als dekkingsbron de tolreservering op artikel 12.03.02 (Kamerstukken 36 200-A, nr. 49-55). Als gevolg hiervan is de reservering afgenomen tot € 13 miljoen.
3. Dit betreft de overboeking naar artikel 12.02 ten behoeve van de eerste tranche in het kader van het verbeteren van de verkeersveiligheid op Rijks-N-wegen (Coalitieakkoordmiddelen).
4. Dit betreft een overboeking vanuit de middelen Woningbouw en Mobiliteit conform de gemaakte BO MIRT afspraken (najaar 2022).
5. Dit betreft een overboeking vanuit de middelen Woningbouw en Mobiliteit conform de gemaakte BO MIRT afspraken (najaar 2022).
6. Dit betreft een overboeking vanuit de middelen Woningbouw en Mobiliteit conform de gemaakte BO MIRT afspraken (najaar 2022).
7. Dit betreft een overboeking vanuit de middelen Woningbouw en Mobiliteit conform de gemaakte BO MIRT afspraken (najaar 2022).
8. Dit betreft een overboeking vanuit de gereserveerde middelen voor een aanvulling van de programmakosten Programma SmartWayz.

Voor de volgende projecten zijn de mijlpalen - die in de Ontwerpbegroting 2023 nog een concrete planning kenden - niet geconcretiseerd vanwege vertragingen veroorzaakt door de stikstofproblematiek. Het gaat hierbij om de volgende projecten:

– A7/A8 Corridor Amsterdam-Hoorn;
– A20 Nieuwerkerk a/d IJssel Gouda;
– Programma SmartwayZ.NL: A67 Leenderheide- Geldrop;
– A4 Leiden/Knooppunt Burgerveen - N14.

Tabel 26 Projectoverzicht behorende bij 12.03.03 Optimalisering gebruik hoofdwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik hoofdwegennet (12.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Digitale Infrastructuur voor Toekomstbestendige Mobiliteit	30	30	nvt	nvt	
Ontsluiting Woningbouwmiddelen	3.125	0	nvt	nvt	
Regeling Schoon en emmisieloos bouwen	15	0	nvt	nvt	
Versnellingsafspraken	1.438				1
Mobiliteitspakketten	818				1
Schaalsprongen en bovenlokaal M&G	561				1
Mobiliteitsmaatregelen Ring Eindhoven	50				1
Mobiliteitsmaatregelen Ringen MRA	50				1
Infra-Optimalisatie Ringen MRA	50				1
Infra-Optimalisatie A12 Zone - Ring Utrecht	50				1
Mobiliteitsmaatregelen Ringen MRU-UNED	50				1
Mobiliteitsmaatregelen Ringen MRDH	50				1
Risicobeheersing	41				1
Totaal programma optimalisering gebruik	**6.328**	**30**	**nvt**	**nvt**	
Begroting (MF 12.03.03)	**6.328**	**30**	**nvt**	**nvt**	

Toelichting

1. Dit betreft een overboeking vanuit de middelen Woningbouw en Mobiliteit conform de gemaakte BO MIRT afspraken (najaar 2022).

Tabel 27 Projectoverzicht behorende bij 12.04 Geïntegreerde contractvormen (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Hoofdwegennet (12.04)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling			Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	eind contract	
Projecten Noordwest-Nederland								
A10 Tweede Coentunnel	57	57	2.215	2.209	2013	2013	2037	
A12 Lunetten - Veenendaal	29	26	710	705	2012	2012	2033	
A1/A6/A9 SA Badhoevedorp-Holendrecht	29	28	1.320	1.296	2027	2027	2040	1
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A1/A6)	65	63	1.875	1.867	2019	2019	2042	
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A6 Almere)	18	18	388	384	2019	2019	2040	
A1/A6/A9 Schiphol - Amsterdam - Almere (deeltraject A9 Gaasperdammerweg)	54	50	1.192	1.196	2020	2020	2038	2
A27/A1 Utrecht-Eemnes-Bunschoten	18	15	378	371	2019	2019	2044	
Aflossing tunnels	31	29	969	968				
Projecten Zuidwest-Nederland								
A15 Maasvlakte - Vaanplein	74	59	2.313	2.307	2015	2015	2035	
A16 Rotterdam	112	67	1.907	1.748	2025	2025	2043	3
A24 Blankenburgverbinding	123	65	2.121	2.017	2024	2024	2043	4
Projecten Zuid-Nederland								
A59 Rosmalen - Geffen	0	0	272	272	2005	2005	2020	
A27 Houten-Hooipolder	72	0	2.239	2	2029-2031	2029-2031	2046	5
Projecten Oost-Nederland								
A12-A15 Ressen - Oudenbroeken (ViA15)	10	0	211	204	n.t.b.	n.t.b.		
A12 Ede - Grijsoord	10	10	185	184	2016	2016	2032	
N18 Varsseveld – Enschede	14	11	455	450	2018	2018	2043	
Projecten Noord-Nederland								
N31 Leeuwarden - Drachten	3	2	169	169	2007	2007	2022	
N33 Assen - Zuidbroek	15	14	353	350	2014	2014	2034	
Tolgefinancierde uitgaven (NCW)								
Tolgefinancierde uitgaven A12/A15 Ressen - Oudbroeken (ViA15)	0	0	532	532				

Geïntegreerde contractvormen Hoofdwegennet (12.04)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	eind contract
Afrondingen	– 1	0	– 2	– 3			
Totaal	**733**	**514**	**19.802**	**17.228**			
Begroting (MF 12.04)	**733**	**514**					

Toelichting

1. Er heeft een vrijval van de risicoreservering op het deeltraject A9 Gaasperdammerweg plaatsgevonden, welke is toegevoegd aan dit deeltraject. Dit betreft € 11,3 miljoen. Daarnaast heeft een vrijval van restbudget (€ 2,2 miljoen) plaatsgevonden op het deeltaject A1-A6. Dit is eveneens toegevoegd aan dit project.
2. Er heeft een vrijval van de risicoreservering op het deeltraject A9 Gaasperdammerweg plaatsgevonden, welke is toegevoegd aan deeltraject Badhoevedorp-Holendrecht.
3. Er is in totaal € 64,6 miljoen overgeboekt vanuit de investeringsruimte op artikel 11.04 als gevolg van het verleggen van het basisjaar in de GWW-index (€ 19,6 miljoen) en vanwege een overboeking inzake excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne (€ 45 miljoen). Daarnaast is € 83 miljoen overgeboekt vanuit het Vervanging en Renovatie-budget (VenR) op artikel 12.02. Dit betreft aanvullend budget voor de vervanging van Kunstwerk 58 binnen het project A16 Rotterdam.
4. Er is in totaal € 90,6 miljoen overgeboekt vanuit de investeringsruimte op artikel 11.04 als gevolg van het verleggen van het basisjaar in de GWW-index (€ 30,6 miljoen) en vanwege twee overboekingen inzake excessieve prijsstijgingen als gevolg van de oorlog in Oekraïne (€ 60 miljoen). Het restant wordt verklaard vanwege prijsbijstelling over 2022.
5. Het volledige projectbudget wordt opgenomen onder artikel 12.04. De reden hiervoor is dat het een DBM-contract betreft (Design, Build, Maintain), waarin ook onderhoud is opgenomen.

Tabel 28 Projectoverzicht behorende bij 13.03.01 Aanlegprogramma personenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Personenvervoer (13.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Maatregelenpakket HSL-Zuid	20	21	172	168	divers	divers	
Benutten, betrouwbaarheid en capaciteit							
Geluidsanering Spoorwegen	29	22	586	582	divers	divers	
Programma Behandelen en Opstellen	12	27	164	163	divers	divers	
Uitvoeringsprogramma geluid emplacementen (UPGE)	2	3	28	28	2011/ 2018- 2024	2011/ 2018- 2024	
Verbeteraanpak stations	0	1	12	12	2020	2020	
Spoorcapaciteit 2030	90	85	830	250	divers	divers	1
Innovatieprogramma spoortrillingen	5	6	21	21	divers	divers	
Stations en stationsaanpassingen							
Kleine stations	0	0	12	12	divers	divers	
Toegankelijkheid stations	28	22	515	514	divers	divers	
Overige projecten/lijndelen etc.							
Aanleg ATBvv	1	5	76	75	divers	divers	
Fietsparkeren bij stations	25	35	481	478	divers	divers	
Kleine projecten personenvervoer	56	30	253	137	divers	divers	2
Nazorg gereedgekomen lijnen/halten	6	5	39	28	divers	divers	3
Overwegenaanpak	90	91	913	908	divers	divers	
Programma aanpak suïcidepreventie	3	2	21	21	2021	2021	
Programma kleine functiewijzigingen	15	15	390	389	divers	divers	
Maaslijn	3	57	157	156			
Schoon en emissieloos bouwen	2		4				
Projecten Noordwest-Nederland							
Zwolle - Herfte	0	5	257	266	2017/ 2021	2017/ 2021	4
Stations en stationsaanpassingen							
Amsterdam CS, Cuypershal	6	4	27	27	2022	2022	
Overige projecten/lijndelen etc.							
Projecten Zuidwest-Nederland							
Wind in de Zeilen	2	0	7	1			5
Stations en stationsaanpassingen							
Den Haag emplacement	15	10	75	74	2023– 2025	2023– 2025	
Overige projecten/lijndelen etc.							
Projecten Oost Nederland							
Traject Oost	3	2	221	220	divers	divers	
Projecten Noord Nederland							
Sporendriehoek Noord-Nederland	26	20	144	144	divers	divers	
Afrondingen	1						
Totaal uitvoeringsprogramma	**440**	**468**	**5.404**	**4.672**			
Planuitwerkingsuitgaven binnen het realisatieprogramma	– 46	– 37	– 214	– 207			
Afrekening voorschotten	30		248	205			
Programma Aanleg	**424**	**431**	**5.438**	**4.670**			
Aanleguitgaven binnen het planuitwerkingsprogramma	34	10	60	36			
Budget Aanleg (MF 13.03.01)	**463**	**285**	**5.498**	**4.706**			
Overprogrammering (-)	5	– 156					

1. Spoorcapaciteit 2030: In het BO MIRT van november 2022 heeft het kabinet besloten € 585 mln. te investeren in het spoornetwerk onder de noemer 'Spoorcapaciteit 2030'. Dit investeren we in een verschillende

soorten infrastructuurmaatregelen waaronder baanstabiliteit, uitbreiding van de tractie-energievoorziening en geluidsmaatregelen voor omwonenden. Hiermee verandert het programma deels van karakter, waardoor ook opgave, planning en politiek/bestuurlijke context zijn gewijzigd;
2. Kleine projecten personenvervoer: Door het Ministerie van Binnenlandse Zaken is de indexering 2021 t/m 2028 ad € 37,1 miljoen toegevoegd aan het projectbudget van Reservering Terugstorting DU-Provincies. Daarnaast is middels Amendement 36200-A-50 € 20 miljoen beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een handicap;
3. Nazorg gereedgekomen lijnen/halten: Conform het MIRT spelregelkader is één jaar na de indienstelling de subsidie van de projecten Maastricht Visé, Verbeteraanpak Stations, Zwolle Herfte, AKI Programma en veiligheidsknelpunten vastgesteld. In totaal is € 11 miljoen toegevoegd aan de post Nazorg voor de resterende nazorgwerkzaamheden van de genoemde projecten;
4. Wind in de Zeilen: In verband met de subsidieaanvraag door ProRail ten behoeve van het Programma Wind in de Zeilen is € 6,7 miljoen overgeboekt van de reservering Compenserende maatregelen Zeeland (MF 11.03.02) naar MF 13.03;
5. Zwolle - Herfte: Conform het MIRT spelregelkader is één jaar na de indienstelling de subsidie van dit project vastgesteld. Er is € 8,5 miljoen toegevoegd aan de post nazorg voor de resterende nazorgwerkzaamheden van dit project.

Tabel 29 Projectoverzicht behorende bij 13.03.02 Aanlegprogramma goederenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Goederenvervoer (13.03.02)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
ProRail Projecten							
Projecten Nationaal							
Kleine projecten goederenvervoer	12	5	22	10	divers	divers	1
Optimalisering Goederencorridor Rotterdam-Genua	1	1	171	170	divers	divers	
Programma Emplacementen op orde	66	97	199	198	divers	divers	
Projecten Zuidwest-Nederland							
Calandbrug	19	0	183	182	2020/ 2025	2020/ 2025	
Geluidmaatregelen Zeeuwselijn	1	1	22	22	divers	divers	
Spooraansluiting 2e Maasvlakte achterlandverbinding	2	4	240	239	divers	divers	
Projecten Zuid-Nederland							
Projecten Oost Nederland							
Uitv.progr Goederenroute Elst-Deventer-Twente (NaNov)	4	7	143	143	divers	divers	
Overige projecten							
Nazorg gereedgekomen projecten	0	1	8	7	divers	divers	
Afrondingen							
Totaal uitvoeringsprgramma	**105**	**116**	**988**	**973**			
Planuitwerkingskosten aanlegprogramma t.l.v. MF 13.03.05	– 21	– 3	– 303	– 299			
Afrekening voorschotten	1		21	20			
Programma Aanleg	**85**	**113**	**706**	**694**			
Aanleguitgaven binnen het planuitwerkingsprogramma	0	0	0	0			
Budget Aanleg (MF 13.03.02)							

1. Kleine projecten goederenvervoer: In BO MIRT 2022 is besloten € 1,4 miljoen beschikbaar te stellen ten behoeve van het project Beter benutten Last mile spoor. Daarnaast is van de niet benodigde middelen op HXII artikel 16 voor de subsidieregeling maatregelenpakket

spoorgoederenvervoer, door het eerder stopzetten van de regeling, € 10 miljoen overgeboekt naar MF 13.03.02 voor het programma Minder Hinder.

Tabel 30 Projectoverzicht behorende bij 13.03.03 Optimalisering gebruik spoorwegen (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik spoorwegen (13.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Modal shift van Weg naar Spoor	**8**	**8**	**nvt**	**nvt**	
Totaal programma optimalisering gebruik	**8**	**8**	**nvt**	**nvt**	
Begroting (MF 13.03.03)	**8**	**8**	**nvt**	**nvt**	

Tabel 31 rojectoverzicht behorende bij 13.03.04 planuitwerkingsprogramma personenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Personenvervoer (13.03.04)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Realisatieuitgaven op MF 13.03.01 mbt planuitwerkingsprojecten	214	207			
Projecten Nationaal					
Beter Benutten Decentraal Spoor (fase 2)	10	10	divers	divers	
Grensoverschrijdend Spoorvervoer	113	115	divers	divers	
Kleine projecten personenvervoer	48	42	divers	divers	1
Regionale Knelpunten	16	15	divers	divers	
Reizigersfonds	3	3	nvt	nvt	
Projecten Zuid-Nederland					
HRMK Spoorbrug	76	0			2
Knooppunt Den Bosch	1	1	divers	divers	
Toekomstvast Spoor Zuid NL	185	107	divers	divers	3
Projecten Zuidwest-Nederland					
Amsterdam Zuid Derde Perron	25	0			
Projecten Oost-Nederland					
Quick scan decentraal spoor Gelderland	12	12	divers	divers	
Projecten Noordwest-Nederland					
Spoor perron Meppel	35	0			4
Lelylijn-Deltaplan	3	1			5
Oude Lijn	9				6
Paspoort en beveiligingsfaciliteiten op Amsterdam CS	20		2024/2025		7
Multimodale knoop Schiphol	130	276	divers	divers	8
Overige projecten en reserveringen	**900**	**789**			
Studie en innovatiebudget	60	53	nvt	nvt	9
Afrekening voorschotten	20	11			
Totaal programma planuitwerking en verkenning	**980**	**853**			
Aanleguitgaven binnen planning en studies	– 60	– 36			
Begroting (MF 13.03.04)	**920**	**817**			

1. Kleine projecten personenvervoer: ProRail heeft in juli 2022 de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie spoor aan Stas IenW aangeboden. Om vervolg te geven aan de huidige werkzaamheden op dit vlak (monitoring van impact en onderzoek mitigatie klimaateffecten) ligt een subsidieaanvraag voor met een omvang van (maximaal) € 10 miljoen.;
2. HRMK-spoorbrug: Middels Amendement 36200-A-53 is € 75 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de vervanging van de HRMK-spoorbrug voor een spooraquaduct. Dekking voor dit amendement wordt gevonden door € 30 miljoen in mindering te brengen op MF 11.04 en € 45 miljoen op MF 12.03 (reservering Blankenburgverbinding en VIA15);

3. Toekomstvast Spoor Zuid NL: Woningbouwmiddelen BO MIRT 2022 omvat de spoorknoop en vormt met de MMK één verkenning. De tekst hiervoor staat onder de toelichting van art. 11 onder Eindhoven.
4. Spoor perron Meppel: Middels Amendement 36200-A-49 is € 35 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de spoor- en perroncapaciteit van Meppel. Dekking voor dit amendement is gevonden door € 35 miljoen euro in mindering te brengen op MF 12.03 Hoofdwegennet (reservering Blankenburgverbinding en VIA15);
5. Lelylijn-Deltaplan: In verband met de geschatte voorbereidingskosten voor dit project is € 3,4 miljoen overgeboekt vanuit de reservering op MF11.03.03 naar MF13.03.04. De bijdrage vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken ad € 0,2 miljoen is hieraan toegevoegd. Vanuit het beschikbare budget is daarna € 0,2 miljoen overgeboekt naar de Beleidsbegroting HXII ten behoeve van de participatiedrachten Lelylijn;
6. Oude Lijn: Het voor de Oude Lijn gereserveerde budget op MF 11.03.03 bedroeg € 1 miljard (stand begroting 2023). Naar aanleiding van de gemaakt afspraken in het BO MIRT 2022 is hieraan € 680 miljoen toegevoegd waardoor het beschikbaar budget € 1,7 miljard bedraagt. Hiervan is € 9,2 miljoen overgeboekt naar MF 13.03.04 ten behoeve van de kosten van de verkenning;
7. Paspoort en beveiligingsfaciliteiten op Amsterdam: Vanwege de verbouwing van Amsterdam Centraal wordt in 2023 de huidige terminal voor de Eurostar-aanlanding verwijderd. De nieuwe terminal is pas rond 2038 gereed klaar. Om die reden is € 20 miljoen vrijgemaakt vanuit de generieke investeringsruimte om een tijdelijke oplossing te realiseren voor de Eurostar-aanlanding;
8. Multimodale knoop Schiphol: Het project Multimodale Knoop Schiphol (MKS) heeft als doel om maatregelen te nemen om de verwachte reizigersgroei voor de middellange termijn op te vangen. In de BO MIRT brief (TK 36 200, nr. 9) is aan de Kamer gemeld dat een budget ad € 148,8 miljoen van MKS over wordt geheveld naar het project derde perron Amsterdam Zuid (MF 11.01.01);
9. Studie en innovatiebudget: Er is € 2 miljoen beschikbaar gesteld om pilots op te starten voor het vervoerssysteem Bus Rapid Transit (BRT). Er is € 3 miljoen beschikbaar gesteld voor een pilot in het kader van de toegankelijkheid van deelmobiliteit. Daarnaast zijn de middelen uit de reservering Pakket Zeeland overgeboekt naar studie- en innovatie ter dekking van een aanvullende subsidieaanvraag voor de startkosten van het project Rail Ghent Terneuzen (€ 2 miljoen).

Tabel 32 Projectoverzicht behorende bij 13.03.05 planuitwerkingsprogramma goederenvervoer (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Goederenvervoer (13.03.05)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Planuitwerkingskosten van realisatieprogramma MF 13.03.02	303	299			
Projecten Nationaal					
Kleine projecten goederenvervoer	4	2	divers	divers	1
Overige projecten en reserveringen					
740 meter treinen	98				2
Totaal programma planuitwerking en verkenning	**405**	**301**			
Afrekening voorschotten	2	1			
Begroting (MF 13.03.05)	**222**	**123**			

1. Kleine projecten goederenvervoer: Van het programma Goederenvervoercorridors (GVC) is € 1,2 miljoen toegevoegd ten behoeve van de bekostiging, uitvoering van de planstudie en realisatie van het verlengen

van twee sporen op het emplacement Lage Zwaluwe (Noord-Brabant). Dit in het kader van het aanpassen van de sporen op de goederencorridor voor (verlengde) 740 meter goederentreinen;
2. 740 meter treinen: Er is besloten om € 90 miljoen uit het IR ter beschikking te stellen voor het programma 740 meter treinen (planuitwerking). Daarnaast is in het BO MIRT 2022 besloten om € 7,3 miljoen realisatiebudget beschikbaar te stellen waarmee in 2027 de twee sporen op Lage Zwaluwe worden verlengd om deze geschikt te maken voor 740 meter lange treinen.

Tabel 33 Projectoverzicht behorende bij 13.04 Geïntregeerde contractvormen (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Spoorwegen (13.04)	**Kasbudget 2023**		**Projectbudget**		**Indienststelling**			**Toelichting**
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	**eind contract**	
Begrotingsbijdrage ProRail (beschikbaarheidsvergoeding en overige afrekeningen)	202	201	3.778	3.779	2007	2007	2031	
Rente- en belastingaanpassingen	2	2	– 138	– 138				
Totaal	**204**	**203**	**3.640**	**3.641**				

Artikel 14 Regionaal, lokale infrastructuur

Tabel 34 Projectoverzicht behorende bij 14.01.02 planuitwerkingsprogramma regionaal, lokale infrastructuur (bedragen x € 1 miljoen)

Planuitwerkingsprogramma Regionaal, lokale infrastructuur (14.01.02)	Budget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Overige projecten en reserveringen					
Projecten in voorbereiding	19	18			
Overige projecten in voorbereiding	36	36			
Gesignaleerde risico's					
Totaal programma planuitwerking en verkenning	**54**	**54**			
Planuitwerkingskosten m.b.t. verkenningen 11.01	30				
Begroting (IF 14.01.02)	**84**	**54**			

1. OV Verbinding Amsterdam - Haarlemmermeer: In 2023 wordt voorzien dat een deel van de verplichtingen op dit project vastgelegd moeten worden. Middels een nota van wijziging is de financiële uitwerking van het totaalpakket verwerkt en wordt er budget overgeboekt uit verkenningen naar planuitwerking.

Tabel 35 Projectoverzicht behorende bij 14.01.03 aanlegprogramma regionaal, lokale infrastructuur (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Regionaal, lokale infra-structuur (14.01.03)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Noordwest-Nederland							
Amstelveenlijn			83	83	2020/ 2022	2020/ 2022	
Projecten Zuidwest-Nederland							
HOV-NET Zuid-Holland Noord (vh Rijn-Gouwelijn)	1	1	208	225	divers	divers	1
Afrondingen							
Totaal	**1**	**1**	**291**	**308**			
Begroting (MF 14.01.03)							

1. HOV-NET Zuid-Holland Noord (vh Rijn-Gouwelijn): De dekking ad € 17,5 mln voor de amendementen spoorwegemplacement Leeuwarden, vervoerssysteem Bus Rapid Transit (BRT) ov/handicap en pilot toegankelijkheid van deelmobiliteit (nr 36200-47,-48,-50 en – 51) is gevonden in het aanlegprogramma Regionaal/Lokaal budget voor HOV-NET ZH-Noord.

Tabel 36 Projectoverzicht behorende bij 14.03 Regiospecifiek pakket Zuiderzeelijn (bedragen x € 1 miljoen)

Projectoverzicht Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn (14.03)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
14.03.02 Regionale Mobiliteit		51	592	592			
Afronding			0	0			
Begroting (MF 14.03)	**0**	**51**	**592**	**592**			
Totale rijksbijdrage Noord-Nederland							

Artikel 15 Hoofdvaarwegennet

Tabel 37 Projectoverzicht behorende bij 15.03.01 Aanlegprogramma hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (15.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Beter Benutten	0	0	16	16			
Impuls Dynamisch Verkeersmanagement Vaarwegen	0	0	101	101	2018	2018	
Regeling Kademuren	2	2	10	10			
Walradarsystemen	2	0	29	29			1
Walstroom	0	0	0	0			
Projecten Noordwest-Nederland							
De Zaan (Wilhelminasluis)	0	0	14	13	2020	2020	
Lichteren Buitenhaven IJmuiden en Energiehaven	3	1	38	38	2023	2023	2
Projecten Zuidwest-Nederland							
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Beneden-Lek	4	0	15	14	2023	2023	3
Capaciteitsuitbreiding overnachtingshavens Merwedes	0	0	10	10	2021	2021	
Nieuwe Sluis Terneuzen	132	104	1089	1.064	2023	2023	4
Projecten Zuid-Nederland							
Maasroute, modernisering fase 2	18	16	685	684	2023	2023	5
Wilhelminakanaal Tilburg	0	0	98	98	2019	2019	
Herbouw Sluis II Wilhelminakanaal	4	1	7	7	2025	2025	6
Zuid-Willemsvaart; aanleg Maximakanaal en opwaardering tot Veghel	0	0	431	431	2015	2015	
Projecten Oost Nederland							
Toekomstvisie Waal	36	29	146	142	2024	2024	7
Vaarweg Meppel-Ramspol (keersluis Zwartsluis)	1	0	59	59	2017	2017	
Verruiming Twentekanalen fase 2	56	10	241	188	2023	2023	8
Projecten Noord-Nederland							
Vaarweg Lemmer - Delfzijl fase 1; verbetering tot klasse Va	11	0	293	293	2019	2019	9
Verruiming vaarweg Eemshaven-Noordzee	0	0	39	39	2017	2017	
Overige projecten							
Kleine projecten / Afronding projecten	0	0	191	191			
Afrondingen	1	0	2				

Aanlegprogramma Hoofdvaarwegennet (15.03.01)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling	
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig
Totaal uitvoeringsprogramma	**270**	**163**	**3.514**	**3.427**		
Aanleguitgaven op MF 15.03.01 mbt planuitwerking	6	8				
Programma Aanleg	**276**	**171**				
Planuitwerkingsuitgaven op MF 15.03.02 mbt het realisatieprogramma						
Budget Realisatie (MF 15.03.01)	**98**	**139**				
Overprogrammering (-)	**– 178**	**– 32**				
1. Het effect van de toevoeging nacalculatie IBOI 2022 aan projectbudget.						

1. Het effect van de toevoeging nacalculatie IBOI 2022 aan projectbudget.
2. Het effect van een kasschuif n.a.v. de aangekondigde tegenvaller Averijhaven. Doordat er veel grotere hoeveelheden staalslakken en vervuild slib zijn aangetroffen dan vooraf verwacht, zijn de kosten hoger uitgevallen en is het kasbudget voor 2023 verhoogd.
3. Dit is het effect van een kasschuif van 2027 naar 2023 i.v.m. extra uitgaven door extra baggerwerkzaamheden en sterk gestegen staalprijzen.
4. Het kasbuget in 2023 neemt toe door de extra ontvangsten vanuit Vlaanderen (€ 10 miljoen). Daarnaast zal er in 2023 meer werk plaatsvinden waardoor er hogere uitgaven (€ 17 miljoen) zullen zijn. Er zijn extra kosten i.v.m. het opruimen van onder andere met PFAS vervuilde gronden, ondergrondse onverwachte obstakels en de sanering van de onderlaag Schependijk. Het budget voor deze uitgaven wordt gehaald uit de risicoreservering van het project en die staan in 2024 en 2025. Daarnaast is de nacalculatie IBOI 2022 toegevoegd.
5. Kasbudget 2023 stijgt met € 2 miljoen door een saldomutatie uit 2022 en projectbudget stijgt door toevoeging nacalculatie IBOI 2022.
6. Kasbudget 2023 stijgt met € 3 miljoen door saldomutaties uit 2022 (€ 1,8 miljoen) en een budgettair neutrale kasschuif van € 1,4 miljoen omdat in 2023 meer werkt wordt uitgevoerd dan verwacht.
7. De EU subsidie voor overnachtinghaven Spijk is hoger dan gepland (€ 4,2 miljoen) en er is een (kasschuif) versnelling in de uitgaven. Door de sterk gestegen staalprijzen zijn er bepaalde wijzigingen in het contract waardoor de uitgaven eerder plaatsvinden.
8. Het kas- en projectbudget is verhoogd i.v.m. opvangen van hogere kosten voor staal. De staalprijs heeft een effect op het staal-intensieve-project Verruiming Twentekanalen fase 2 met een vervangingsopgave van o.a. 35 km aan stalen damwanden.
9. Kasbudget 2023 stijgt door een saldomutatie uit 2022.

Tabel 38 Projectoverzicht behorende bij 15.03.02 Verkenningen en planuitwerkingen hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Verkenningen en planuitwerkingen Hoofdvaarwegennet (15.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	
Aanleg uitgaven op MF15.03.01 mbt planning en studies	– 47	– 41	nvt	nvt	
Uitgaven mbt planning en studies op MF 15.03.02 mbt het programma aanleg	15	15	nvt	nvt	
Projecten Nationaal					
Bijdrage aan agentschap t.b.v. externe kosten planuitwerkingen	29	37	nvt	nvt	1
Reservering voor LCC	349	346	nvt	nvt	
Projecten Noordwest-Nederland					
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen Amsterdam-Lemmer	7	7	2025 – 2027	2025 – 2027	

Verkenningen en planuitwerkingen Hoofdvaarwegennet (15.03.02)	Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Vaarweg IJsselmeer-Meppel	30	30	ntb	ntb	
Projecten Zuidwest-Nederland					
Capaciteit Volkeraksluizen	167	165	2025 – 2027	2025 – 2027	
Verkeerssituatie splitsing Hollandsch Diep-Dordtsche Kil	10	10	2025 – 2027	2025 – 2027	
Projecten Oost-Nederland					
Bovenloop IJssel (IJsselkop tot Zutphen)	39	39	2026 – 2028	2026 – 2028	
Capaciteitsuitbreiding ligplaatsen IJssel	30	30	2023 – 2024	2023 – 2024	
Projecten Noord-Nederland					
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2	299	231	2024 – 2028	2024 – 2028	2
Verbreding sluiscomplex Kornwerderzand	103	102	2025 – 2028	2025 – 2028	
Overige projecten en reserveringen	1496	1483			3
Projecten in voorbereiding					
Projecten Noordwest-Nederland					
Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2; reservering verkenning bruggen (AP)					
Projecten Zuidwest-Nederland					
Kreekraksluizen					
Projecten Oost-Nederland					
Verkenning IJssel fase 2					
Overige projecten in voorbereiding					
Gesignaleerde risico's					
afrondingen	0	– 1			
Totaal programma planuitwerking en verkenning	**2.527**	**2.453**			
Begroting (MF 15.03.02)	**2.527**	**2.453**			

1. Door het verminderen met de realisatie 2022 is de bijdrage met € 8 miljoen afgenomen.
2. De reservering voor de drie Friese bruggen Oude Schouw, Schuilenburg en Uitwellingerga is toegevoegd aan het MIRT budget Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2.
3. Op grond van het begin 2022 vastgestelde Programma Noordzee stelt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor 2023-2027 € 20 miljoen beschikbaar aan IenW en Rijkswaterstaat (RWS), ten behoeve van de financiering van de structurele kosten voor IenW, RWS en het ministerie van Defensie-Kustwacht (via IenW). Het gaat om opdrachtgeverschap en beleidsformulering vanuit IenW en coördinerende en uitvoerende taken door RWS (uitrol maatregelenpakket inclusief beheertaken), die voortvloeien uit de realisatie van 21 gigawatt aan windenergie op zee voor 2030 en de impact op de veiligheid van de zeescheepvaart. Hiervan is € 1,9 miljoen overgeboekt naar het IenW salarisbudget op HXII.
   Vanuit artikel 11 is € 20 miljoen overgeboekt om een reservering aan te maken voor pontje Ter Aa.
   Dekking voor het project Digitale Transport Strategie staat gereserveerd op het artikelonderdeel planning en studies Hoofdvaarwegennet. Uitvoering en realisatie vindt plaats op de beleidsbegroting HXII. Hiervoor is € 1,9 miljoen overgeboekt naar HXII.
   De reservering voor de drie Friese bruggen Oude Schouw, Schuilenburg en Uitwellingerga (€ 66 miljoen) is toegevoegd aan het MIRT budget Vaarweg Lemmer-Delfzijl fase 2.
   Uit het IenW brede beeld is vanuit HXII € 38 miljoen overgeboekt naar het MF budget voor de Kustwacht op artikel 15 voor een bijdrage vanuit IenW aan de Kustwacht voor het aanpakken van de disbalans tussen middelen en opdrachten. De middelen worden door de Kustwacht ingezet voor het in balans brengen van middelen en benodigdheden voor bedrijfsvoering, handhaving, security en dienstverlening.

N.B. De overige budgettaire aanpassingen zijn mutaties ten aanzien van een nacalculatie prijsbijstelling

Tabel 39 Projectoverzicht behorende bij 15.03.03 Optimalisering gebruik hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Optimalisering gebruik hoofdvaarwegennet (15.03.03)	Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	
Modal shift van weg naar water	36	36	nvt	nvt	
Totaal programma optimalisering gebruik	**36**	**36**	**nvt**	**nvt**	
Begroting (MF 15.03.03)	**36**	**36**	**nvt**	**nvt**	

Tabel 40 Projectoverzicht behorende bij 15.04 Geïntegreerde contractvormen/PPS hoofdvaarwegennet (bedragen x € 1 miljoen)

Geïntegreerde contractvormen Hoofdvaarwegennet (15.04)	**Kasbudget 2023**		**Projectbudget**		**Openstelling**		**EindToelichting contract**	
Projectomschrijving	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**	**huidig**	**vorig**		
Projecten Noordwest-Nederland								
Lekkanaal: 3e kolk Beatrixsluis en verbreding kanaalzijde/ uitbreiding ligplaatsen	16	15	409	406		2019	2046	1
Zeetoegang IJmond	45	93	1.061	1.182		2022	2045	2
Selectieve Onttrekking	65	0	153	0				3
Projecten Oost Nederland								
Capaciteitsuitbreiding sluis Eefde	6	6	158	157		2020	2047	4
Projecten Zuid-Nederland								
Keersluis Limmel	4	3	93	92		2018	2048	5
Afrondingen	– 1	1		1				

1. Het kasbudget 2023 neemt toe met € 1 miljoen door lagere uitgaven in 2022 dan eerder verwacht.
2. Kasbudget en projectbudget dalen door overheveling naar nieuw project Selectieve Onttrekking.
3. Nieuw project Selectieve Onttrekking. Budget is opgebouwd uit overheveling budget van Zeetoegang Ijmond en tegenvaller (€ 25,3 miljoen) door sterk gestegen prijzen van staal en overige bouwstoffen.
4. Het effect van de toevoeging nacalculatie IBOI 2022 aan projectbudget.
5. Het kasbudget 2023 neemt toe met € 1 miljoen door lagere uitgaven in 2022 dan eerder verwacht.

Artikel 17 Megaprojecten Verkeer en Vervoer

Tabel 41 Projectoverzicht behorende bij 17.06 PMR (bedragen x € 1 miljoen)

Project Mainportontwikkeling Rotterdam (17.06)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Mainportontwikkeling Rotterdam							
Uitvoeringsorganisatie	0	0	20	20	nnb	nnb	
750 ha			30	30	nnb	nnb	
Groene verbinding			31	31	2011	2011	
Bestaand Rotterdams Gebied (BRG)					2021	2021	
Landaanwinning							
Voorfinanciering FES monitoringsprogramma					2007	2007	
Voorfinanciering FES natuurcompensatie	1	1	104	104	nnb	nnb	

Project Mainportontwikkeling Rotterdam (17.06)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Landaanwinning			742	742	2013	2013	
BTW Buitencontour			138	138	2013	2013	
Onvoorzien	1	0	103	103	nnb	nnb	
Afrondingsverschillen							
Programma	**2**	**1**	**1.168**	**1.168**			
Begroting (MF 17.06)	**2**	**1**	**1.168**	**1.168**			

Tabel 42 Projectoverzicht behorende bij 17.07 ERTMS (bedragen x € 1 miljoen)

ERTMS (17.07)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Realisatiefase	188	109	2.590	2.577	divers	divers	1
Planuitwerkingsfase	2	1	92	96	divers	divers	
Afrondingsverschillen			1				
Programma	**190**	**110**	**2.683**	**2.673**			
Afrekening voorschotten	4		27	24			
Begroting (MF 17.07)	**24**	**46**	**2.710**	**2.697**			
Overprogrammering (-)	**– 170**	**– 64**					

1. Realisatiefase: Er is € 3,6 miljoen toegevoegd vanuit ERTMS Planstudiekosten. De scope van de planuitwerkingsfase ERTMS EoG pilot en rangeren is nagenoeg afgerond, het restant valt vrij en is overgeboekt naar de realisatiefase ERTMS. Daarnaast is er € 2,7 miljoen toegevoegd vanuit de beleidsbegroting HXII in verband met niet benodigd apparaatsbudget. Verder is € 11,8 miljoen overgeboekt naar het programma Exploitatie, onderhoud en vernieuwing (EOV) voor in beheer genomen systemen.

Projectoverzicht behorende bij 17.08 ZuidasDok (bedragen x € 1 miljoen)[1]

Zuidasdok (17.08)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Openstelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
ZuidasDok							
Generiek en ruimtelijke inrichting	8	0	73	86			
Projectorganisatie en voorbereiding	44	38	538	559			
Tunnel en A10	14	48	1.450	1.449			
OVT incl. keerspoor	104	98	990	921			
Afrondingen				– 1			
Programma	**170**	**184**	**3.051**	**3.014**	**2032-2036**	**2032-2036**	1
Begroting (MF 17.08)	**170**	**184**	**3.051**	**3.014**			

1 Abusievelijk is bij de Slotwet en jaarverantwoording 2022 een foutieve stand opgenomen in het projectbudget. De juiste stand «vorig» van het programma Zuidasdok betreft 2.979.

1. Het projectbudget is verhoogd als gevolg van het gunnen van het project knooppunten De Nieuwe Meer. Hiervoor is aanvullend € 99 miljoen beschikbaar gesteld vanuit artikel 11.01 Verkenningen OV Amsterdam-Haarlemmermeer. Van de € 99 miljoen heeft € 52 miljoen betrekking op artikel 17. Het resterende verschil wordt verklaard door de toevoeging van prijsbijstelling over 2022.

Tabel 43 Projectoverzicht behorende bij 17.10 PHS (bedragen x € 1 miljoen)

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (17.10)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Programma Hoogfrequent Spoorvervoer							

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (17.10)	Kasbudget 2023		Projectbudget		Indienststelling		Toelichting
Projectomschrijving	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Realisatiefase			**3.598**	**3.392**			
PHS: Doorstroomstation Utrecht			253	259	2017	2017	
PHS: Spooromgeving Geldermalsen	4	1	150	141	2021	2021	
PHS: Meteren - Boxtel	41	28	686	681	2028-2029	2028-2029	
PHS: Rijswijk - Rotterdam	53	49	377	375	2023-2025	2023-2025	
PHS: Amsterdam	58	43	876	870	2030-2032	2030-2032	
PHS: Ede	12	14	61	61	2021	2021	
PHS: Amsterdam-Alkmaar	9	16	27	27	2027-2028	2027-2028	
PHS: Maatregelen TEV	15	26	103	77	divers	divers	1
PHS: Nijmegen West-entree	4	4	172	10	2027	2027	2
OV-SAAL korte termijn			630	630	2016	2016	
OV-SAAL middellange termijn	1		99	98	2026-2028	2026-2028	
PHS: Overige maatregelen (projecten < € 50 miljoen)	37	39	164	164	divers	divers	
Afrondingen				– 1			
Planuitwerkingsfase			**733**	**923**			3
Corridor Alkmaar-Amsterdam							
Corridor Amsterdam-Utrecht-Eindhoven							
Corridor Schiphol-Utrecht-Arnhem/Nijmegen							
Corridor Breda-Eindhoven							
Corridor Den Haag– Rotterdam							
Corridor OV SAAL middellange termijn							
Routering goederenvervoer Zuid-Nederland							
Overige (planstudiekosten)							
Afrekening voorschotten							
Programma	**232**	**220**	**4.331**	**4.315**			
Afrekening voorschotten	19		82	73			
Begroting (MF 17.10.01)	**146**	**162**	**4.413**	**4.388**			
Overprogrammering (-)	**– 105**	**– 58**					

1. PHS: Maatregelen TEV: In verband met fase overgang PHS TEV is € 25,1 miljoen overgeboekt naar het realisatie-programma.
2. PHS: Nijmegen West-entree: In verband met de afgifte van de realisatiebeschikking is € 160,8 miljoen toegevoegd vanuit het PHS budget planuitwerking waarbinnen ook de nog te beschikken realisatie-uitgaven zijn geraamd.
3. Planuitwerkingsfase: In verband met fase overgang PHS TEV is € 25,1 miljoen overgeboekt naar het realisatie-programma. Daarnaast is € 160,8 miljoen overgeboekt in verband met de faseovergang PHS Nijmegen en West entree en € 9,3 miljoen ter dekking van de kostenstijging bij PHS Spooromgeving Geldermalsen. Er is € 0,2 miljoen overgeboekt naar het programma Exploitatie, onderhoud en vernieuwing (EOV) voor in beheer genomen aangelegde infrastructuur. Tenslotte is € 1,1 miljoen toegevoegd vanuit het programma Spoorcapaciteit 2030 ter dekking van de hogere realisatiekosten van de werkzaamheden voor Spoor 12 te Rotterdam en de € 0,5 miljoen zijnde de vrijval van PHS Overweg Klompersteeg.